

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

ВИДАЄ

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Published by

Ukrainian National Women's

League of America, Inc.

909 N. Franklin Street

Philadelphia 23, Pa.

Червень

6

June

1960

Під церквою

Світлив Євген Деслав

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK XVII. ЧЕРВЕНЬ Ч. 6.

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць за винятком серпня

Редагує Колегія — Лідія Бурачинська,
Кекилія Гардецька, Олена Логоцька,
д-р Наталя Пазуняк, Марта Тарнавська і Марія Юркевич.

Листування й передплату вислати
на адресу:

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Річна передплата в ЗДА й Канаді
від січня 1959 ..... \$4.00

Піврічна передплата \$2.50

Річна передплата в Англії 1¼ ф. ст.

Річна передплата в Австралії 2 ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Поодинокі число 45 центів

OUR LIFE

VOL. XVII JUNE No. 5

Edited by Editorial Board
Monthly publication except August,
of the Ukrainian National Women's
League of America, Inc.

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
Phone MA 7-7945

Subscription in the United States
of America \$4.00 per year, half year
\$2.50. Subscription in Canada \$4.00
per year, half year \$2.50. Subscription
in England 1¼ pound sterling, per
year. Subscription in Australia 2
pound sterling per year. Subscription
in France 900 francs, per year.

Entered as second class matter July
8, 1944, at the Post Office at Phila-
delphia, Penna., under the Act of
March 3, 1879.

Single Copy 45 cents

Зміст:

У. Кравченко: **

У змагу за волю

Я. Н.: Під натиском системи

Л. Бурачинська: Уляна Кравченко

В. Охримович: У слідстві

Є. Розгін: Д-р Віра Грущенко

Успіхи молоді

О. Животко: Кольорова симфонія

Л. Бура: У почутті відповідальности

Цюпа: Лист до Рути

Л. Гарванко: Дитяча світличка

О. Трофимовська: Шкільна система в
СССР

Л-ка: Шукаємо доріг

д-р Н. Пазуняк: Довкруги Студент-
ського Конгресу

Об'єднання Жінок ЛВУК

Курс писання писанок в Англії

Інж. А. Вовк: До добору назв

О. Кобець: Соняшник

Г. Чернобицька: Хоробрий горобець

О. Цегельська: Про зернятко пшениці
Вістки з Централі

При громадській роботі

В. Вовк: Вітражі

На обгортці світлина Євгена Деслава:

Під церквою у Дрогобиччині

ПРЕДСТАВНИЦТВА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

ФРАНЦІЯ:

Mme. Anna Pasternak
16, rue de 5 Diamants
Paris 13e
France

АНГЛІЯ:

Mrs. Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd.
Bilborough Estate
Nottingham, England

АВСТРАЛІЯ:

“Library & Book Supply”
Australia
1 Barwon St.,
Glenroy, W9, Victoria

Вже вийшло з друку:

Ірина Павликовська
НА ГРОМАДСЬКИЙ ШЛЯХ
Нарис історії жіночого руху
Багато ілюстрована книжка.
Ціна 1 дол.

замовляти в Централі США.

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК
Вашій приятельці —
не ПЕРЕДПЛАТА
„НАШОГО ЖИТТЯ“

Почерез фільми

Непрощені — “The Unfor-
given”. Грають Берг Ланкастер і
Одрі Гепберн.

Тематика звичайного ковбой-
ського фільму з нападами індіан
і чудесним виряткуванням білих.
Але дбайливе виведення тла і ви-
датні американські артисти підно-
сять фільм понад звичайний рі-
вень.

Дикі полуниці — “Wild Straw-
berries”.

Фільм цей накручений у Швеції
і йде шведською мовою. Режисер
Інгвар Бергман показує скомпліко-
ваний перебіг одного дня старого
професора, в якому завершується
його ювілей, замирюється подруж-
жя його сина і важкою примарою
виринає перед ним його минуле.

Лебедине Озеро. Балет Большо-
го Театру в Москві. Головну роллю
виконує примабалерина Плісець-
кая.

Відомий балет Чайковського іде
під знаком виставки його творів у
Большому Театрі. Балет виведе-
ний з усією пишнотою і прецизні-
стю класичного стилю.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У звіттовленні 36 Відділу США з Ши-
кага у ч. 3, Н. Ж. зайшла помилка.
Головою Відділу вибрано п-ню Кате-
рину Пирович (а не Попович), а до
Контр. Комісії увійшла п-ні Вікторія
Ларсин (а не Маршін). За недогляд
перепрошуємо.

У звіттовленні пожертв на пресовий
фонд подано в ч. 9, 1959 помилково,
що п-ні Анна Чопик з Милвоки зло-
жила 2 дол. П-ні Чопик живе в Мил-
вил, а не в Милвоки. За недогляд пе-
репрошуємо.

You will obtain best information
in the book

WOMAN OF UKRAINE

Price \$1.00

Order from

Ukrainian National Women's
League

909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Наше життя

РІК XVII.

ЧЕРВЕНЬ, 1960

ЧИСЛО 6

Уляна Кравченко

У змагу за волю...

(В 30-ту річницю процесу СВУ)

* * *

Я ваша! Цеї ж землі я дитина,
бездольні люди!

Одна мене і вас веде стежина
На працю й труди.

Не власний біль мені тьмить сонце ясне
в тій сліз долині:
Сестер, братів бідовання нещасне
рве серце в мені.

Спішу в дорогу цю, що перед нами
лежить, покровом
Імлистим вкрита... вся вогка сльозами
і сію слово.

Коли ж мене лиша при трудах сила,
Як квіти в'ялі,
Не хилюся, лечу скріпити крила
в світ ідеалів...

Туди знімаюсь, де не сягне горе,
не мліють крила,
Не плаче серце, де блакиті — море,
а сонце — сила.

Де зорі — букви вічні, вогнисті,
горять над млами,
І з них дух молитви складає чисті,
а все за вами.

Там я кріпшаю; вольного простору
вогнем розтлію,
В любові світла знов знайду підпору,
найду надію.

І знов вертаюсь, де мене ждуть труди
і скорбна чаша,
Щоб з вами жить для вас, бездольні люди,
і знов я ваша!

Бібрка, 1884 р.

Із збірки „Prima Vera“

Після високого піднесення визвольних змагань за волю і незалежність державного життя Українського Народу, що виявились у незабутніх роках 1917-20 — боротьба за волю не припинялася і в нечуваних умовах большевицького терору, тільки хвилі боротьби піднімалися на різну височінь, залежно від можливостей у тих умовах життя. Прагнення ж волі було завжди притаманне духовості нашого народу.

Одним таким сильним виявом нашої незламної боротьби за визволення України та її суверенності — є Спілка Визволення України, що її апотеозом був процес СВУ 30 років тому.

1930 рік... Харків — столиця тодішньої УРСР... Процес, що продовжувався майже 1½ місяця в Оперному Харківському театрі... Проголошення остаточного присуду відбулося якраз у Великодню Ніч... Від 11-тої години до 12-тої Святої Ночі прокурор читав цей присуд, насолоджуючись сатанинською помстою. Обвинувачені почувли тоді про 10, 8, 5 років суворой ізоляції в „кам'яному мішку“... замість нашого радісного „Христос Воскресе“, що лунає в 12-тій годині цієї Ночі щороку...

На лаві підсудних 45 оскаржених організаторів СВУ, представників української національної духовости. Започаткувавши цей процес над провідною верствою свідомих патріотів і борців за визволення України з-під московського поневолення, Москва фактично почала жорстоко розправлятися з усією українською нацією, бож не сотні, а тисячі жертв — селян, робітників, науковців, письменників, службовців, духовенства і вірних УАПЦ та безліч молоді-студентів — було засуджено поза процесом т. зв. „тройками“ на розстріл, катування та заслання на рабсько-кааторжні роботи в снігах Сибіру.

І, як завжди, серед жертв большевицького терору багато жінок... і жінка займає тут почесне місце своєю гідною поставою та сміливістю перед лицем жорстокого облудного московського окупанта. Так серед оскаржених у процесі 1930 р. є три жінки — серед них полум'яна патріотка, талановита письменниця Людмила Старицька-Черняхівська заслуговує на одне з перших місць своєю гідною поставою на суді. Її смілива поведінка, гідна незламної патріотки-українки викликала загальну пошану і подив навіть у ворогів. Вона була горда з своїх переконань, коли незалежно, сміливо, з піднятою головою ствердила на запит судді, що: „СВУ бореться за Самостійну, Незалежну, Соборну Україну з-під московської окупації“.

Цей клич — „боротьба за волю, за незалежність України“ — що пролунав зі сцени театру з уст усіх підсудних при розгрі процесу СВУ 30 років тому — як підсумок визнання ідеології СВУ — розійшовся далеко по всіх закутках України (і поза нею) і знайшов відгомін у змучених, спраглих сернях сестер і братів наших та дав наснагу для дальшої боротьби за волю люднини, за Волю Батьківщини!

Згадуючи в 30-ті роковини процесу СВУ (Спілка Визволення України) наших борців-героїв за незалежність України, в обличчі страждань і смерті їх, — схилім у жалобній пошані наші голови і будьмо певні, — що не вмре, не загине безслідно творча сила їхнього життя і їхньої смерті!

Наші проблеми

ПІД НАТИСКОМ СИСТЕМИ

Недавно тому прокотилась крізь американську пресу вістка про статтю української письменниці Ірини Вільде. „Письменниця зі Львова“, як було подано в Нью-Йорк Таймсі описала в „Правді України“ проблему подружньої незгоди в ССРСР. Це часте явище доводить до голосних сварок у нових житлових будинках. Ірина Вільде шукає за причиною цього явища і додачує його у надто молододокладних подружжях та в браку помешкань, що часто приневолює молоде подружжя жити нарізно. Також виснаження заробітковою працею обох сторін, а головню непорозуміння, що впливають із „несоціалістичного ставлення зверхників до підлеглих на праці, а які відбиваються також на приватному житті“. Згадує також розподіл домашньої праці, що в советських умовах є поважним навантаженням. Багато сварок впливає з ревнування і з надмірно го вживання алкоголю.

Ірина Вільде старалась, як жінка, зрозуміти і збагнути це явище. Хотіла глянути правді в вічі й застановитись над причинами того лиха. Та советська дійсність сприйняла це як критику своєї системи. Журнал „Партійная Жінь“ гостро заатакував письменницю, закидуючи їй викривлення фактів та явищ советського життя.

Невідомо чим скінчиться цей виступ для неї. Ірина Вільде є замітною фігурою літературного світу УССРСР, членом Ред. Колегії „Радянської Жінки“ і т. д. Можливо, що муситиме відкликати свої погляди або замовкне на довгий час, як це діялось із іншими письменниками в ССРСР. Хід дальших подій покаже нам це. Та не в тому справа.

Для нас більше говорить те, що розглянула письменниця. Важен сам факт подружніх сварок, „що лунають у житлових будинках“ та роблять із чоловіка й жінки „найбільших ворогів“.

Всі ми знаємо житлові умовини

в ССРСР. Правда, їхні ілюстровані журнали повні світлин привітних квартир, що їх тепер займають „трудящі“ такого то міста чи комбінату. Але це невелика крапля в морі! А багато з нас пам'ятає приміщення декількох родин в одному помешканні, де в одній єдиній кімнаті відобрається все життя родини. Велика більшість родин живе так і досі і молододокладній парі доводиться тулитись при батьках ще довгий час.

До того домашня праця! Це є — вистоювання в черзі за харчами, варення у спільній кухні, отоплювання печі, прання руками — ось що криється за щоденним обов'язком советської господині. До того вона повертається з праці, що часто переступає її фізичні сили. Адже знаємо, що великий відсоток жінок працює в тяжкому промислі, на залізниці й при будовах.

Але рубець заслони, що його відхилила Ірина Вільде, наслідуює ще одне явище. „Несоціалістичне ставлення зверхників до підлеглих на праці!“ Отак м'яко висловила письменниця про систему визиску й нехтування людиною в ССРСР. Про те прориваються тут і там голоси в советській пресі. Тут жаліється вагітна жінка, що її не хотіли відвезти до лікарні, хоч у колгоспі було кілька автомашин. Там знов нарі-

кають, що в універмагу не обслуговують покупців та грубо відповідають. Лиш маленька частина того безправ'я, що діється в „безклясовому суспільстві“ проскакує в пресу.

Тому й нічого дивного, що алкоголь грає в подружніх сварках таку велику ролю. Він став єдиною розрадою широких мас і чинить свої спустошення в різних напрямках.

Сумні рефлексії навівають поради Ірини Вільде. Наступ на родину в ССРСР, що йде різними шляхами захитав і її силу. Родинні почування, освячені віковою традицією і закріплені словом Божим, бліднуть під натиском суворої советської дійсности. Яким шляхом піде дальший розвиток? Чи переможе глибоко закорінений родинний інстинкт української людини, чи натиск системи? Я. Н.

Повідомляємо в смутку українське жіноцтво, що дня 3. червня упокоїлася в Бозі бл. п.

АНЕТА Л. КМЕЦЬ,

голова Союзу Українок Америки
в рр. 1934—1944

Похорон відбувся дня 6. червня 1960 р. у Йонкерсі, Н. Й., де проживала.

Екзекутива СУА

ГОТУЄМОСЬ ДО КОНГРЕСУ

Конгрес Мікнар. Жін. Ради в Істамбулі почнеться дня 22. серпня 1960 р. Вже небагато часу перед нами і тому матеріяли, що їх повезе з собою представниця Союзу Українок Америки п-ні Анастасія Вокер, уже готові. Це є — оцінка ювілею Дня Жінки 8. березня, що його гучно відсвяткували в ССРСР, та звідомлення з Виховного Семінару, що його перевів Союз Українок Америки.

Наша участь у тому Конгресі знов пригадає про нас та нашу вільну боротьбу. Буде нагода придбати приятелів та нав'язати цінні зв'язки. Не сміємо її пропустити!

Фонд на подорож нашої представниці ще не зібраний у цілості. Пригадуємо це Управам Окр. Рад та Відділів СУА, щоб доповнювали його своїми жертвами. Ще не всі Відділи відгукнулись!

ЕКЗЕКУТИВА СУА

Уляна Кравченко

(У соті роковини народин)

Дев'ять літ тому згадували ми соті роковини народин Наталії Кобринської. У насвітленні тієї доби часто виринала тінь другої, що теж маячила ясним „смолоскипом“ у сутінках нашого Відродження. Це була поетка Уляна Кравченко.

Шляхи цих двох жінок нераз збігались. Тепер їх часто ставимо поруч себе, коли вертаємось до початків нашого жіночого руху. Проте порівнювати їх не можна. Вони були різні віком, вдачею й уподобаннями і це було може й великим щастям для справи. Спільне було в них тільки одне: самотужки здобута широка освіта і відзивчивість на свободолобні кличі.

Поетичний талант Уляни Кравченко проявив себе рано в лірично-чуттєвих віршах і нарисах. Зовнішні обставини не сприяли її творчості, вона жила далеко від культурного центру. Але доля післала їй інший дар, даючи їй друга й опікуна в особі Івана Франка. В нововиданому їх листуванні виявляється тепер отой могутній вплив, що його мав цей друг і вчитель, на її формування. Скоро стали появлятися одна по одній збірки її поезій, Уляна Кравченко увійшла на поле української літератури.

Чуттєвість поетки скеровувала її талант на служіння красі, як це видно з її автобіографії. Але високі етичні первні її душі не дозволяли тільки на те. Її сколихнуло горе народу, вона зрозуміла в ньому своє „жіноче призначення“. Її вірш „На новий шлях“ став програмою жіночого альманаху „Перший вінок“ і вона стала „співачкою недолі страждущих“.

У своїх збірках „Пріма вера“, „На новий шлях“, „В житті є щось“, Уляна Кравченко розгоргає всю скалю своїх вражень, переживань і філософічних роздумів. Її поезія дозріває в вогні всенароднього змагання і муж-

ніє під тиском особистого нещастя. Доля проліска, тієї „пріма вера“, що її оспівала у першому своєму вірші, була немов її власною. Бо в „крижаній долині“ життя обом судився один шлях.

Вірші Уляни Кравченко скріпили голос Наталії Кобринської, я-

Уляна Кравченко
Ulyana Kravchenko, a prominent Ukrainian poet, whose 100th birthday anniversary Ukrainians are now celebrating.

ким вона закликала жіноцтво. Вони промовили до нього мелодійною мовою чуття, подібно, як Ольга Кобилянська заговорила постатями своїх творів. І ті окрилені слова збудили в душі української жінки тугу за „новим шляхом“, за летом, що понесе її „у нові простори“.

Цю дорогу вона показала не тільки словами. Уляна Кравченко була однією з перших наших учительок, що зазнали всіх труднощів цього піонерського звання. За вільнотним поглядом, за незалежною поведінкою і врешті за приязнь із Іваном Франком її переслідували. І в горнілі тих переживань по-

стали може найкращі її вірші й афоризми. Вона відстояла свою людську й національну гідність в житті і ця співзвучність її життя й ідеалів може найбільш до неї притягає.

Поетка дожила глибокої старости у крузі родини й приятелів. Вона бачила ще за життя плоди своєї праці, здійснення своїх поривів. У старшому віці вона поставила свій талант на службу дітворі, даючи кілька збірок для дітей і молоді. Дозволяла собі роскошувати в описах квітів, вела свій щоденник „Розгублені листочки“ і вдержувала листування з Іваном Франком майже до останніх його днів.

Л. Бурчинська

АНКЕТА М.М.М.

Запитаний листок М.М.М. підкреслює 10 прикмет матері, що їх опитувані повинні упорядкувати згідно зі своїм переконанням. Члени-організації СФУЖО одержали його в час і повернули запитні листки бюрові М.М.М. у Парижі.

Про вислід цієї акції повідомило нас Об'єднання Українських Жінок у Мюнхені. Запитні листки виповнило 10 жінок різного віку й зайнять. Найбільше голосів припало виховній прикметі матері.

Дуже цікаві також додаткові характеристики матері, що їх подали членки ОУЖ. Мати — це друг дитини (п-ні О. Пеленська), Мати жертвує своїх дітей для захисту Батьківщини (п-ні О. Савицька), Мати є душею родини (п-ні Тимкевич), Мати — терпелива до дітей і консеквентна у виховних засадах (п-ні Д. Ребет), Мати дбає про національну свідомість (п-ні Василькович).

Дальші звітлення про запитні листки М.М.М. будемо подавати в міру того як надходитимуть від складових організацій.

ВИРІВНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

У слідстві

Ніч. У камері втихли балачки, втих шепіт вечірньої молитви і запанувала тишина — підступна, моторошна, як та смуга рефлектора, яка пересувається що кілька хвилин вузькою срібною лентою крізь мале, закратоване віконце і вносить собою тривогу . . . Над дверми жарівка пригасає, то розпалюється знов ярким жовто-червоним полум'ям і немов приглядається кожному сплячому обличчю.

Час до часу на коридорі розноситься брязкіт ключів і скрегіт замку — тоді нервово підриваються сплячі голови. Хвилина напруженого очікування, глибоке зідхання полегші і — знов нервовий сон. Часом у півсні хтось скаже якесь слово, хтось заплаче і знов тиша . . . Тільки жарівка над дверми — то отвірає широко своє помаранчево-жовте око, то знов змружує його, ховаючись за довгі вії звисаючого павутиння. Монотонність цього руху боляче мучить очі, будить пекучий бунт і рівночасно якийсь тривожний неспокій.

Христина глядить втомленими очима на вузьку ленту рефлектора та на жарівку — і з жахом бачить знов очі слідчого судді — так само примружені, причаєні, що чатують на кожне дронення її лица, кожен рух повік, або знов розширені полум'ям люті. Вона розпучливо прикриває очі долонями і з натугою старається впорядкувати розбурхані думки. У голові шумить немов у гарячці, у мізку блукають відірвані, окремі слова і лучаться в речення: Христина нервово провірює перебіг слідства. Чи не сказала вона щось зайвого під час допиту?

— Сьогодні цікавіша буде наша розмова, говорив слідчий, усміхаючись привітно до Христини. — Ви ж освічена, культурна людина, бували заграницею, то ж радо послухаємо ваших спостережень.

Христина мовчки глядить на глумливо-усміхнене лице слідчого,

старається відгадати, який то новий „трик“ приготував він їй сьогодні.

Два тижні возили її „чорним вороном“ з Лукіянівської тюрми до головного будинку НКВД на переслухання. Там, у тісній переділці, щось немов шафа, чекала на свою чергу. Переслухання тривали не раз кілька добрих годин, часом і пів доби. Інколи здавалось, що забули про неї і вона в тій тісній „шафі“ перестояла цілий день без їжі, без води, у страшній духоті з гнітючими думками. Увечері відвозили її назад на Лукіянівку тільки на те, щоб за кілька хвилин почути знов скрегіт отвіраних дверей і тихий шепіт корпусного: „Хто у вас есть на букву „ХА“, собірайтес на допрос“ . . .

Слідчі змінювались, але метода в них усіх була одна. Часто починали допит питаннями про зовсім несуттєві справи (мабуть, щоб змилити чуйність в'язня), щоб знечевя перервати „дружню балачку“ несподіваним запитом, які були політичні партії і зв'язані з тим прізвища людей.

— На попередніх зізнаннях ви твердили — продовжував слідчий, переглядаючи течку з паперами Христини, що ніколи не були за кордонами Польщі, а це що? Театральним рухом підсунув перед Христину малу книжечку, щось як паспорт.

Христина глянула й сама не знає, як це сталося — розсміялася вголос. Це ж книжка Каси Хворих, яку мав кожен працівник перед війною.

— Врйощ, заревів слідчий і гупнув п'ястком об стіл. — У панській Польщі не було здорової опіки над трудящим народом! Це ж паспорт, що його видавало УВО своїм членам, висилаючи їх за кордон на перевишкіл.

Христина перестала сміятись. Вона чула про те, що НКВД проявляє буйну фантазію у вишукуванні провин „державної зради“. Але ця безглузда комбінація розлютила її. Зі злістю глянула вона на цю тупу голову, що наладована мов стрих — різними доктринами

і гаслами, як щастя мас ітд. користувалась ними, „опрацьовуючи“ в'язнів.

— Погляньте на дальші сторінки цього „паспорту“, там прочитаєте вислід мого лікування на грудну недугу, сказала спокійним, твердим голосом Христина.

— Грудна недуга, зареготався — ми тебе вилікуємо з іншої недуги — з брехні, о так, ми тебе вилікуємо . . . Натиснув гудзика на столі і кинув злющим голосом енкаведистові, що увійшов:

— Відведіть її на шіснадцятий номер!

З напруженими нервами ішла Христина крутими коридорами вниз, серед могильної тиші. Час до часу спалахували контрольні світла, що сигналізувало наближення арештанта. Тоді конвоїр зараз же обертав Христину обличчям до стіни, щоб не бачила прохожого, а потім плеском у долоні давав знак, що дорога вільна.

Христині пригадалась Лена, як повернулась однієї ночі зі слідства покривавлена, побита. — То на шіснадцятomu номері так мене вирядили, шептала підпхлими устами. — Закидають мені співпрацю з українськими націоналістами . . . Я не видержу довго, Христино, я збожеволю!

— Пречиста Діво, не опускай мене, зідхнула глибоко Христина, входячи до невеликої, ярко освітленої залі.

— А, новий гість, рознісся хрипливий голос з-поза писемного стола. — Сідайте.

Христина розгублено розглянулася. По стінах залі ржаві плями й маленькі дірочки, долівка присипана піском . . . На столі тарілка з канапками, кілька пляшок і наган, а поза тим усім худе лице з гострим носом і дві скісні шпарки очей, які мов п'явки впилися в Христину. Ярке світло боляче разить очі, а від запаху дешевої парфуми й алькоголю робиться млісно. Слідчий спокійно уминає канапку, попиваючи з пляшки. В залі гнітюча, напружена мовчанка.

— Закурите? Зненацька звернувся він до Христини і довгі, дра-

*) Гл. нарис тієї ж авторки в Н. Ж. ч. 3, 1960.

Др. Віра Грущенко

(Докінчення)

У вересні 1936 року д-р Віра Грущенко-Козак з цілою родиною повернулася на Україну. На засланні в неї народилося двоє дітей, обі дівчинки. А тому, що Гр. Козаківі заборонено жити в Києві, родина приїхала до Дніпропетровська. Спочатку д-р Віра Грущенко-Козак почала працювати керівником дитячого кабінету у поліклініці водного транспорту, а згодом перейшла на працю до психіатричної лікарні на Ігрени, містечку біля Дніпропетровського, також керівницею дитячого відділу цієї лікарні.

В Дніпропетровську ми знову зустрілися, після більш як десятилітньої перерви. Найперше треба відмітити, що вона була вкрай виснажена, і фізично, і нервово. Все оповідала про пережите на засланні, про всілякі пригоди, які траплялися з нею і родиною. Оповідала про теперішній стан і тяжкі умови праці, в які вона потрапила. Справді, то тяжкі були часи, починаючи від Кіровських

днів (1935 року), Єжовщини, і після того, коли в більшості знищено майже всю українську інтелігенцію. Розповідала вона що до розпуки її доводять тепер шпигунство, доноси, безконечні обліки та виповнювання довжелезних анкет. В тих умовах не все можна було писати про себе, бо того навіть не хотіла сама дирекція, щоб не мати неприємности, тримаючи „неблагонадійного співробітника“. То були часи, коли кожна людина навіть своєї тіні боялася, а тому, кожна анкета виповнена в таких умовах справді була твором „своєрідного мистецтва“. Треба було писати так, щоб одноразово у відповідях була і якась доля правди, щоб застрахувати себе на випадок викриття чогось із минулого, і разом із тим, не можна було говорити широкої правди, бо її боялись, не лиш автор анкети, а й дирекція установи, в даному випадку лікарні.

За справді жертвенну працю в лікарні послали її на курси для

підвищення кваліфікації аж у Москву. На цих курсах вона виявила великі здібності, і її запропонували аспірантуру, тобто, переключитися на наукову роботу. Треба було лиш, щоб місцевий партійний комітет і профспілка дали офіційне відрядження і відповідну характеристику. Як треба було сподіватися, місцеві організації відмовили їй, і в першому, і другому. Мало того, після „відповідної проробки цієї справи,“ у різних спецвідділах, її зовсім зняли з військового обліку. В умовах більшовицької дійсности, звільняли лікарів з військового обліку лиш тоді, коли він ставав неблагонадійним, тобто готовим кандидатом на ув'язнення, або заслання. Ця подія так приголомшила її, що вона вирішила покінчити життя самогубством. Залишившись у кабінеті сама перерізала собі кровеносні судини на обох руках. Врятували її сусіди-лікарі, що їх покликала доглядачка дітей. Це сталося влітку 1938 року. Видужавши д-р Віра Грущенко продовжувала працю в лікарні, аж до початку війни і окупації України німцями.

Під час війни вона також мала кілька трагічних пригод, що негативно відбилися на її психічному стані. Перше, вона була свідком майже тотального винищення німцями психічно-хворих у лікарні, де вона працювала. Друге, вона сама підчас воєнних подій була контужена вибухом гарматного набою. Німецький окупаційний режим, для неї і її родини нічим не відрізнявся від режиму комуністичного. Страхіття терору, голод, холод, непевність завтрашнього дня — всі ці атрибути були ті самі, що й при большевиках.

При відступі німців д-р Віра Грущенко-Козак подалася з родиною на Захід, і з великими труднощами дісталася в грудні 1943 року до Кілю, в Німеччині. Тут спочатку працювала як звичайний робітник, а пізніше як лаборант у медичній лабораторії. Після ка-

піжні пальці підсунули їй коробку з цигарками.

— Дякую, не курю, відповіла вона.

— Бери, коли тобі кажуть!

Христина отягаючись, простягнула руку до коробки. Сильним ударом нагана витручує цигарку з її руки.

— Курити хочеш, а балакати ні! Почекай, ми тут з тобою інакше. Вийшов з-поза стола з наганом у руці, підірвав Христину зі стільця і поставив під стіною.

— Хто був вашим командиром на терені Львова? Де відбувались ваші стрічі? Як часто виїздила за кордон? Це все ми хочемо знати — тут слідчий підніс наган на висоту очей Христини.

Христина мовчить. Якась дивна порожнеча створилась у її голові.

— Май на увазі, сичить люто слідчий, — що даруємо провини, даруємо життя тим, хто признається, хто співпрацює з нами, але караємо, нищимо безпощадно всіх

„вредителів народа.“ Рознісся сухий тріскіт і враз із тим немов задержався час, зупинилось серце. Прикрий холод, мов електричний струм, прошив тіло Христини.

Дикий, грубий регіт збудив Христину з цього отупіння. Слідчий у супроводі кількох енкаведистів реготались із цієї добре відіграної комедії.

— Відвезіть її на Лукіянівку, сказав до одного з них — а ти — звернувся до Христини, подумай, розваж це все, бо другим разом, як позову на „допрос“, то вже сама не вийдеш звідсіля . . .

Жарівка над дверми широко відкрила своє жовто-помаранчеве око, освітляючи ярко камеру. Її гостре світло продерлося крізь пальці Христини, викликаючи прикрий біль очей.

— Боже, Боже, молитесь гаряче Христина, — дай силу видержати, пережити цей жахливий сон, перед яким на яві немає втечі.

пітуляції Німеччини, як тільки почали організувати українські табори, перейшла з родиною до табору в Корінген біля Кілю, де почала працювати лікарем аж до лютого 1948 року. Одночасно брала участь у громадській роботі, як член таборової ради, та член різних комітетів і комісій.

На цей період припала важлива подія, що мала також дуже негативний вплив на стан її здоров'я. Це була примусова репатріація бувших підсоветських громадян, що як відомо в багатьох місцях Німеччини відбувалась дуже драматично і навіть трагічно. Все це разом взявши призвело до того, що д-р Віра Грущенко мусіла покинути працю в лютому 1948 року і взятися лікувати свою нервову систему.

За кілька місяців, під керівництвом добрих невропатологів вона вже почала приходити до здоров'я, почувала себе зовсім добре, і мала приступати до праці в таборі. Може, як би так сталося, то все було б гаразд, але доля готувала для неї черговий удар. Післали д-р Віру Грущенко до Вестфалії, для виконання обов'язків лікаря в одному з тамошніх таборів. 19 липня 1948 року виїхала вона сама, бо для переїзду всієї родини треба було якогось часу на збори і відповідного оформлення. Потрапила вона до табору Бохолт, що знаходився на самому кордоні з Голляндією, та містився в кол. приміщенні табору полонених.

Табір навіть іззовні робив страшне враження своїм виглядом. Обведений дротом увесь не лиш довкола, але навіть окремі будинки, в ньому і приміщення де містилася лікарня. На день приступлення д-ра Віри Грущенко до праці, в таборі лютувала дезентерія і здається в той самий день, чи в наступний померло кількох дітей. В таборі встановили гостру карантину, нікого не випускали з табору, ні впускали до табору. Матері хворих і померлих дітей підняли бешкет, поперечили у латишку намагалися замордувати і вона мусіла деякий час переховуватись поза табором. До того, ще треба додати, що табір був інтернаціональний у повному розумінні цього слова, бо складався із семи

національних груп. Кожна група мала свого керівника, а на чолі табору був п. О. Скот, хоч і дуже порядна людина, але мовні труднощі, перманентні непорозуміння між окремими групами, а також і в самих групах, та серед медичних працівників, позбавляли можливості налагодити працю в таборі.

Д-р Грущенко-Козак, приїхавши сама до такого неспокойного мала свого керівника, а на чолі табору, і потрапивши в чуже, а навіть вороже до неї середовище, (до того її примістили в тимчасовій неупорядкованій і заграбованій кімнаті) — віднесла враження справжнього концентраційного табору. Переїнявшись всіма такими ненормальними обставинами вона в ніч на 24 липня 1948 року відбрала собі життя.

Так закінчила свій страдницький шлях одна з багатьох жінок-українок. Її було всього 45 років і вона мала уже 20 років трудово-го лікарського стажу. То було вже напередодні еміграції на ста-ле поселення до вільних країн. Тільки б жити та працювати і для себе, і для своєї родини і для свого народу! Та доля судила їй не

скористатися всім цим, а закінчи-ти своє страдницьке життя так трагічно, самотньо, далеко, від рідного Києва, від своєї родини, від свого народу.

Д-р Віра Грущенко-Козак не залишила після себе ні наукових праць, ні великих громадських заслуг, бо умови її життя були такі тяжкі, що вона мусіла всі свої життєві сили витратити на переборювання кожночасних перешкод. Вона за свого життя навіть не змогла виявити всіх своїх здібностей бо це не було в інтересі окупаційного режиму. Проте, вона залишила теплий спомин у всіх, хто лиш її знав, з нею зустрічався, співпрацював, чи то в професійній, чи громадській роботі. І я є одною з таких прихильників і приятелів її, що знала її багато років, знала її щирість, працьовитість, прихильність до всіх, хворих і немічних, її відданість українській визвольній справі. Тому, нехай оцих кілька теплих слів і рядків нагадають всім, хто її так само знав, і всім хто її не знав, що вона була, жила, працювала, і не перенісши тягару життя-дочасно відійшла від нас у вічне.

НОВІ КНИЖКИ

Леся Храплива: ОТАМАН ВОЛЯ. Повість для молоді. Українське В-во, Мюнхен, 1959. Обкладинка М. Бутовича. Ст. 271. Ціна 2 дол.

У повісті з двох частин авторка розгортає надзвичайно цікаво переплетену дію. Середовищем є тут нове поселення нашої еміграції, в яке вдаряють відгуком постаті й пригоди з дій УПА. Та головною темою повісті є Пласт і пластування, що відбудовується в новій країні. Коло цього авторка згуртувала різні типи юнаків і дорослих.

При великій недостатці літератури для юнацтва треба цю спробу широко повітати. А й дорослі напевне з приємністю прочитають книжку, що просякнута всім нам дорогим виховним ідеалом.

Іван Смолій: У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'І. Повість. В-во „Свобода“. Джерзи Сіті, 1960. Обгортка Олександра Климка. Ст. 191.

Повість із таким безпретенційним, погідним наголовком здавалось би обіцнює розвагу. А тим ча-

сом вже її мотто, що його автор умістив на окремій сторінці, говорить про „покинених верховинські хижі“ та самотню церкву, що „чекає попутних вітрів“. І справді — вже в першому розділі її переносимось уявою в те гірське село, де в зударі двох світів розігралась несамоविта драма, яка розіграла героїв її в різні сторони, а на місці його залишила „зелене море“.

Серед постатей, що зарисувались у ній, найбільш приваблива Зіна, молода вчителька з Верхньодніпровська, що прийшла вчитися дітей у тихе бойківське село. Вона втиснена між суворі рямці офіційної доктрини, а гарячі поривання рідних, місцевих людей. Вкінці вибирає те друге, хоч воно приносить їй терпіння, а може й загалду.

Л. Б.

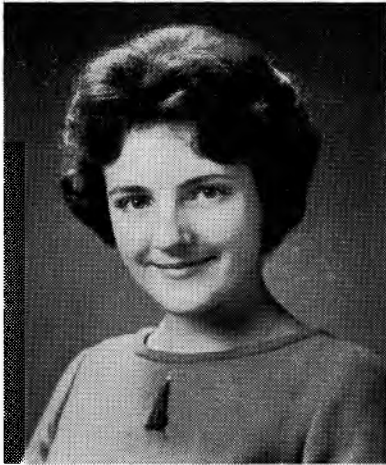
ІЗ ОБРАЗОТВОРЧИХ ВИСТАВ

Малярка Ярослава Геруляк, що перебуває тепер у Парижі, виставила у січні 1960 р. у галерії Марсель Бенрагайм кілька своїх картин.

Успіхи молоді

Знов виринають перед нами юні постаті, що здобувають признання й успіх. Обрали собі трудний шлях музик і йдуть ним до своєї

Ждана Кравців
Zhdana Kravciv, a young Philadelphia pianist made her debut, in her recital to the Ukrainian public.

мети. Розгляньмо тих, що нам їх удалось пізнати.

Ждана Кравців народилась у Львові в 1942 р. Зовсім малою подалась у мандрівку з батьками й через табір у Міттенвальді прибула в 1949 р. до Філадельфії. Покінчивши вселюдну школу вона перейшла до середньої (Галаган Гайскул), де в навчанні вибивається. Цього року наприклад здобула перше місце в міжшкільному математичному контесті.

Рівнож десять років систематично ходила до школи українознавства. Цього року в січні зложила іспит зрілості з відзначенням.

З першими шкільними кроками почала також своє пластування. Тепер як юначка є вже чотири роки у проводі 14. Куреня Юначок ім. О. Теліги, була вибрана курінною куреня юначок. Постійна учасниця виховних та вишкільних таборів.

Та найбільше зв'язане її ім'я зі студіями фортепіану. Одна з найбільш талановитих учениць УМІ, вона вже рано починає себе проявляти. Впродовж 10 літ була ученицею проф. Романа Савицького. Під його вмілою рукою завершу-

вався її розвиток і в листопаді і грудні 1959 молода Ждана представилась публиці на самостійному концерті. У програму концерту входили твори Моцарта, Брамса, Шумана, Вебера, Барвінського, Ревуцького та Шопена. Критика прийняла її виступ дуже прихильно, відзначаючи її виразну піаністичну індивідуальність.

Ждана Кравців продовжує музичні студії (концертний курс), як учениця Любки Колесси. Брала участь у Літ. Мист. Ярмарку в Нью Йорку та в інших мистецьких імпрезах. Є тепер аккомпаніаторкою хору 10 Відділу СУА під орудою проф. Ірини Чумової.

Карпатські ліси шуміли над коліскою Марусі Гробельської. Вона народилась у Ворохті в часі II. світової війни. Тому й не пам'ятає своєї Батьківщини, але її подих зберегли для неї батьки, коли подалися із дитиною в далеку дорогу. І коли врешті осіли в тихому місті Канади Судбурах, тоді могли спокійно розвивати мистецький талант малої Марусі.

Життя цієї молоді скрипальки недовге, але багате в осяги. Коли карткуєте її роки, то всюди в осередку її думання стоїть скрипка. Маруся сильної волі, а характер у неї прямий і лагідний. Ця дівчина справді невгнута на своєму, раз обраному шляху.

Ось деякі мистецькі досягнення Марусі Гробельської:

1956 р. — золота медаль і стипендія сеніорів на Нац. Кан. Ви-

Маруся Гробельська
Marusia Hrobelska, a young violinist from Sudbury, Canada, received many awards for her musical achievements.

ставі в Торонті і стипендія Муз. Фестивалю в Судбурах.

1957 — срібна медаль і стипендія Королівської Муз. Консерваторії в Торонті і стипендія Муз. Фестивалю в Судбурах.

1959 — срібна медаль і стипендія Кор. Муз. Консерваторії в Торонті і поновно стипендія Муз. Фестивалю в Судбурах.

На Укр. Муз. Фестивалі в Торонті Маруся Гробельська здобула перше місце.

За собою має власний концерт (речиталь) на Нац. Кан. Виставі в Торонті та численні виступи на різних концертах. Є членом симфонічної оркестри, в якій грає від 13-го року життя в перших скрипках. Цього року закінчує навчання в середній школі, що дозволить їй віддатись всеціло музичним студіям.

Українська громада в Канаді з надією слідкує за розвитком її мистецького шляху.

ІЗ КОНЦЕРТОВОЇ ЕСТРАДИ

Ансамбль Капелі Бандуристок Осередку СУМА в Дітроїті вже дав ряд концертів в американських містах. Дня 8. травня вони виступили в Торонті під проводом диригента Петра Потапенка.

Заходами Літ.-Мист. Клубу в Торонті відбувся 10. квітня концерт молоді піаністки Люби Жук із Монтреалу. Критика відмітила бездоганне виконання й назвала її „піаністкою високої класи“.

МОЛОДІ ПРОФЕСІЙНІ СИЛИ

Факультет журналістики при Католицькому Університеті в Курітібі закінчили недавно тому дві молоді українки — Леоніда Задорожна і Галя Лихачинська. Обі журналістки пишуть португальською мовою, але володіють також добре українською, яку вивчили у школі проф. Григорчака.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР

Дня 14. лютого влаштував Літ.-Мистецький Клуб у Торонті читання творів письменниці Меланії Кравців. По короткому слові авторки, виголошено два її вірні й відчитано новелу „Дурний Федь“.

Кольорова симфонія

В Галерії Інституту Костюмів Метрополітального Музею Нью-Йорку скінчилась дня 24. квітня виставка шовкових тканин сучасного виробництва. Виставлено 309 зразків. Між ними мала кількість комбінацій із синтетичними матеріалами. Більшість із vzорами, що виконані машинним друком, далі ручним способом і батіком. Брокати, атласи, шантунги, тафти, органді — всі можливі техніки ткацтва. Зразки оформлені різно — залежно від ступеня коштовності. Одні вузькими у пів ярда смугами натягнуто у рамках висотою майже до стелі, інші як образи заведено в рами, а найбільш коштовні у багаті, золочені. Як на кожній виставці, на те щоб зорганізувати розгублену увагу — до послуг глядачів каталог. На першій сторінці коротка історія шовку. Давно знана історія, а все захоплююча, як кожне відкриття. Скільки естетичних переживань, радості і нездійсненої туги принесло воно нечисленним генераціям жінок цілої земної кулі — шовк, бо належить до тих мистецьких вартостей в оцінці і сприйманні яких не відіграють ролі національні чи расові різниці. У відношенні до тієї чарівної тканини всі жінки однакові.

2640 років перед початком нашої ери, тобто 5,600 років тому, маленька китайська принцеса, жінка цісаря Гуанг-Ті, досліджувала з його доручення шкідника, що нищив у його садах дерева, відомі тепер під назвою шовковиць. Випадково кокон, у якому сидів хробак, упав у воду і ось цісарева побачила, що з нього почала безкоштовно розмотуватись тонісенька ниточка. Сталось — Гсі-лінг-Ші відкрила шовк. Власники таємниці пильно оберігали її так, що аж у 300-му році нашої ери стала вона відома японцям, а ще пізніше проникла в Індію. Шовкова ниточка пробралась у широкий світ на крилах бога Марса. Під час війни завойовники несли смерть і руїну, але за ними тягнулась чарівна ниточка шовкового кокона. За воєн Ісламу шовк достався до Сицилії

та Іспанії. Добре йому повелось у Італії, яка з часом стала для Заходу центром шовкового виробництва. Церковні ризи з доби Ренесансу належать нині до скарбів мистецтва світового значення.

У XVII столітті Франція основанням ткалень шовку у Ліоні стала до змагання з Італією і дала свої унікальні краси взірці. В Англії клімат не дозволяв плекати кокону, то ж королі спонукали американські колонії до того, щоб мати сирівець для своїх ткалень. В самій Америці перші ткальні засновано у 1810 році. Тепер стало йнакше і нині Америка довозить сирівець для своїх ткалень у більшій кількості, ніж усі інші країни. Продукція шовку так поширилась, що ціна його дуже обнизилась і стався він доступний ширшим верствам. Позатим все ж привозять багато готових тканин. Вони є дорожчі, але й ваблять більше — особливо італійські — надзвичайною красою зорів і кольорів. Щоденну виставку цієї пишноти можна бачити у Мейсі, де вони продаються.

Хоч шовк є поширений і доступний досить, а проте мати його відчувається ще й досі гонором. Із зауваженням власниці, що її блюзка чи сукня — з чистого шовку, можна зустрітись по всяк час. Не можна це брати за зле, тільки хіба за зайве, бо досвідчене око відразу помічає шляхотний відсвіт матеріалу, складки, що ними може укладатись тільки шовк, а слух відразу відрізняє його пошум від гострого вульгарного шелесту дешевших наподоблень.

Очі на виставці могли тішитись до сходу. Можна було де-не-де легенько доторнутись, погладити. Але шовк вабить захопити його у жменю, відчутти його холоднаву м'якість, чи соковитий скрипіт тугих родів тканини, зім'яти в долоні, — на те, щоб побачити, як розійдеться пружна тканина без сліду бганою. Того на виставці зрозуміло — не вільно. Можна це, купивши собі відрізок хоч на блюзку. І це варто. Краса і відчуття шовкової речі таке, що кра-

ще мати одну шовкову, як пів тузина дешевих наподоблень.

Краса натуральності не може бути перевершена, тільки удосконалена. Це через натуральні тканини, вироблені індивідуально (полотна та вовни) народні ноші всіх народів не втрачають своєї вабливості і не перестають вчаровувати своєю красою, що органічно зв'язана із країною, в якій живе народ, її природою, підсонням і характером самого народу.

Шовк і на Україні важився на золото. В княжій добі у шовк вгортався маєстат княгинь і князів, а у добі козаччини шелестіли ним гетьманші та пані шляхетських родів. Навіть найбідніша дівчина в українському селі пишалась хоч на свята шовковою стрічкою, а що вже доньки дуків, вінки яких закінчувались веселковим розмаєм стрічок. Шовкова хустина все була найкращим дарунком дівчині чи молодіці, і є таким і досі. Та й для чоловіка шовкова сорочка, чи краватка із доброго тугого шовку — бажаний і милий подарунок.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу дорогої нашої членки Марії Блишак, якої похорон відбувся дня 8. травня, складаємо 10 дол. на фонд „Мати й Дитина“.

Управа 62 Відділу СУА
у Сан Франціско

Замість квітів на могилу молодої української патріотки Марії Блишак, що відійшла у вічність, осиротивши двох малих діток, чоловіка й батьків та українське громадянство м. Сан Франціско, складаю 5 дол. на цілі СФУЖО.

Маріянна Мельник, Сан Франціско

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на могилу Ярослава Петрова, невіджалуваного сина п-ні Івонні Петрів, голови Вих. Комісії СФУЖО в Канаді, складаю 10 дол. на цілі СФУЖО.

Люба Луцька, Торонто

У почутті відповідальности

Коли в лютому провід Краєвої Пластової Старшини в ЗДА, перебрала п-ні О. Кузьмович, Наше Життя не вмістило про те короткої нотатки. Готувало бо місце на довшу розмову, що її цей пост і його завдання вимагають.

Олька Кузьмович — це в пластових кругах широко відома постать. Та читачкам Нашого Життя з-поза Львова і кругів пластової громади треба про неї дещо розказати. З зацікавленням прослухали ми її життєписні дані. Дитинство Ольги Шепарович зв'язане з Львовом, а юнацтво з Українським Інститутом у Перемишлі. Слідували журналістичні студії у Варшаві закінчені дипломом напередодні II. світової війни. Фахова праця її пробігала в воєнних і повоєнних роках у різних етапах та все стояла на послугах української молоді.

А громадська? Тут треба знов звернутись до її дитинства, що було зв'язане з Пластом. Коротке перебування в новацтві не залишило глибшого сліду. Щойно тайний пласт, заснований і ведений в мурах Укр. Інституту в Перемишлі, струснув молоду душу. Олька Кузьмович ще й тепер згадує сходи Гуртка, що відбувались десь на півтемних сходах Інституту і щотижня вливали нові іскорки запалу в юнацькі серця. Або присяга, зложена в неосвітленій руханковій залі . . . Цю конспіративну працю цілого року доповнювали виїзди на літні табори KBOM-у. Тут, у тіні Карпатських лісів вершилась ота виховна містерія, що зветься дозріванням молоді української людини.

Дальша співпраця у групі „Вогні“ у Львові, яка видавала журнал „Вогні“ та „На Сліді“, скерувала її замишування в певному напрямі. Студії журналістики дали їй для цього відповідне знання і від того часу п-ні Олька служила юнацтву своїм пером. У 1942 Відділ Молоді при Укр. Центр. Комітеті став видавати місячник „Дорога“ під спільною редакцією О. Кузьмович і Ю. Старосільського.

Цей журнал виходив до 1944 р.

і служив — єдиній тоді легальній молодечій організації пластовою — тематикою.

Потім прийшли роки мандрівки. Короткий етап в Австрії, що всеж мав для молодої жінки переломове значення: туг їй народилась донечка Христина.

Слідував переїзд за океан, що привів її знов у ряди пластового проводу. У серпні 1951 р. вона стала краєвою команданткою пластунок у ЗДА. Черговий З'їзд у грудні 1953 р. перевибрав її і хоч у тому часі народився їй син Юрко, проте молода мати не покинула відповідального посту. Збільшені родинні обов'язки зміла вона погодити з різноманітністю громадських і фахових, бо в 1954 р. почала виходити пластова сторінка „Ватра“, в якій вона співпрацювала. А на черговому З'їзді в 1955 р., коли Олька Кузьмович перебрала референтуру преси й вишколу, тоді „Ватра“ зовсім перейшла в її руки.

Дальші кроки в Пластовій Старшині вже відомі. На З'їзді 1957 р. вона стала заступником голови, а на З'їзді КУПО (Конференції Укр. Пластових Організацій) Головною Булавною Пластунок. Тому її вибір на 5 Краєвому З'їзді на голову Пласту в ЗДА 1960 р. не був уже несподіванкою для найближчого круга. Він був хіба таким для широкого загалу, що не привик бачити жінки на провідному громадському пості.

Але життя говорить іншими фактами. Довір'я пластових кругів, чар особистости, фахова праця довгих літ, уміння погодити родинні й громадські обов'язки — це все дані, що заважили. І тому весь загал з радістю привітав цей вибір і з зацікавленням чекає вислідів її праці.

Про це й питаємось нововибраної голови. Від її вибору проминуло вже кілька місяців і вона з головою увійшла у свої нові обов'язки. Пластові завдання і проблеми їй добре відомі, тільки змінився підхід і відповідальність за них.

П-ні О. Кузьмович, голова Пластової Старшини в ЗДА Mrs. Olga Kuzmowych, in Feb. 1960, became President of the Ukrainian Youth Organization Plast in USA.

— Що вам сказати, відповідає. — Бачу свої напрямні перш усього у двох ділянках. Перша — це поглиблення цих вічно актуальних виховних засад Пласту, що тут на межі двох світів захиталися тепер через обставини в яких зростає наша молодь. Їх треба би закріпити та придержувати консеквентно на всіх шаблях пластової „драбини“. — А друге — це втягнення теперішнього старшого пластуна у співвідповідальність за нашу організацію. Адже ж Пласт це організація не для молоді а молоді, значить їхня і саме їм прийдеться перебрати всі провідні і виховні пости; а з ними і журбу за майбутню долю Пласту.

Завдання здавалось би прості, але які складні! Тільки вдумлива одиниця, що зуміє доглянути кожну дрібницю і добачити в ній зв'язок із цілим, може так підійти до цього. Але пані голова пригадує ще один чинник, що може допомогти в наміченому ділі. Це є батьки дітей.

— Батьки, родина — це виховний чинник незмірної ваги. Коли він буде співдіяти з Пластом, піддержувати його почини, розуміти їх, тоді й наша праця стане набагато легшою. Спільними виховними зусиллями зможемо досягнути те, до чого змагаємо — до вихо-

Лист до Рути

Дорога!

Якже ж я стужилася за Твоею „салаткою“! І не тільки я... Багато читачок Нашого Життя нетерпеливо чекають появи кожного нового числа — ануж може знов буде Твоя „салатка“! Адже напевне Твої думки не спочивають, а кружляють довкруги різних знаменних подій нашого будня. А тут „салатки“ як нема, так нема! Що сталося?

А такий цікавий сезон! Вже в часі посту ми Тебе згадували, рахуючи, що Твоя „салатка“ стане нам приправою до смачної святочної їжі. А потім покотилися події високо-політичного масштабу! Вже візита Микити в Парижі, що так потурбувала тамошню українську кольонію й висунула наперед усіх дівчину-українку Та-

вання характерної молоді людини.

— Та коли немає цієї доброї волі, або коли всю відповідальність перекладається на Пласт, тоді вислід виховної роботи не може бути задовільним. Це повинні усвідомити собі читачки Нашого Життя, між якими напевне багато матерей.

А тепер виринає найбільш відповідальне завдання — літні табори. Вже почалася підготовка в усіх осередках, вже йде набір виховників і булави. Цей черговий іспит громадської заправи для нашої молоді й батьків розворушить знов думки й бажання. Дай Боже, щоб закінчився задовільно! І дав нагоду нововибраній Голові Пластової Старшини в ЗДА здійснити дещо з намічених нею напрямних.

Л. Бура

мару. А конференція на вершинах, що закінчилась стуканням кулаком об стіл! Та ж одна тема за одною аж проситься Тобі під перо!

Правда, тих „фейлетоністок“ тепер намножилось до лиха й трохи. Першою б'юся в груди я грішна, що часом пишу. Та зо мною кінша справа: на те й сиджу в тому гнізді ос, що зветься Союзом Українок Америки, щоб їх часом пером „змалювати“. Але де нам усім, отим Натам, Мушкам та як вони ще зветься — до Твоєї легкої руки! Нехай там десять разів урухомлюють „Перо Союзянки“ — все одне ніщо не дорівнає Твоїй „салатці“!

Та коли вже тепер не напишеш, то не знаю, що й казати. Вже й мужчини розпитують мене, що сталося з Рутою. Бо вони перші крадьки читають наш журнал і мабуть від „салатки“ починають, щоб і про себе щось розвідатись. І навіть вони зтиха признають, що наш журнал таки найкращий. А знаєш, чому? Бо він єдиний не лається з ніким і нізачо. Дивно, правда? Бо про жінок уже втерлася думка, що вони сварливі. Та й ніде правди діти, наша редакторка такою є. Але тому що виладовує свою лють на нас, бідних членках Ред. Колегії, (і на друкарні! прим. складача) то вже в журналі вона „білою голубкою“ літає. Щось неначе Микита по Європі.

Про інших „пишущих жінок“ того не можна сказати. Яюсь тепер розгулялись їх пера у пресових органах і то немов не чорнилом, а жовцю напоєні. Замість творити літературні перлини, вони повчають, грозять, глузують, лаються. Що тут робити?

Мабуть почала найстарша сажем Галина Журба своїм становищем до пам'ятника Шевченка. І поспалось, як із рога обилля. Лятуринська напала на Ганну Черинь, Софія Наумович на Євгенію Зарицьку, а Ганна Черинь знову на Докію Гуменну. Не знаю, чи перелічила я всіх? Вже не згадую про Ольгу Мак, що розписалась на десяти сторінках про Тиса або ту ж Софію Наумович, що напала

на Самчука. Щось несамовите діється з нами.

Тому, дорога Руто, обізвися! Від Твого сміху тає всяка лють і злоба і яюсь погідніше дивимось на світ. Хіба що переживаєш щось (чи випадком не розводишся з чоловіком?) і тому замовкла! Кинь лихом об землю і вшквар вакаційну „салатку“ — собі на славу, а читачкам на радість!

Цьопа

ШКІЛЬНА СИСТЕМА В СССР

За даними статистичного збірника „Народне господарство ССРСР в 1956 р.“ (новішого не маємо) в народньому господарстві, крім колгоспів, із загального числа працюючих — 45% або 22,7 мільйони жінок.

Дітей у ССРСР нараховують приблизно 34 мільйони дошкільного віку й близько 21 мільйонів шкільного віку до 12 років, себто тих, що потребують опіки та яким матері, через свою заробіткову працю опіки дати не можуть. У відозві, вміщеній у „Правді України“, відмічується, що „в сучасну пору 2,280.000 дітей виховуються в дитячих садках, а до кінця семирічки ця цифра може подвоїться“. Отже бачимо, що тільки незначна кількість дітей обслуговується садками, а й перспективи на дальше невеликі.

Але советській владі на садках не дуже залежить. Вона запланувала інший, більш загрозливий шлях. Це — відірвання дітей від батьків при помочі виховання в школах-інтернатах. Та ж відозва каже: „Недалекий той час, коли всі діти будуть навчатися у школах-інтернатах, що забезпечить ще більш успішне рішення завдань комуністичного виховання підостаючого покоління та дасть можливість втягнути нові мільйони жінок у ряди активних будівничих комуністичного суспільства“.

Із яким жахом у серцях читають цю відозву підсоветські матері й батьки! Адже цим розпорядком руйнується родина, єдина остоя, в якій ще жевріє тепло почувань,

НАШЕ ЖИТТЯ — ЧЕРВЕНЬ, 1960

Дитяча світличка

В жовтні 1959 р. засновано при 54-ім Відділі США у Вилмінгтоні дитячий садок-світличку. На початку вписалося 11 дітей. Тепер

Парохія св. о. Николая дозволила нам уживати залю для світлички. Умовини американського життя де, звичайно, обоє батьків працюю-

ти вчать ся машерувати, також впроваджено в програму рисунки. В 11-ій год. є мала перерва, під час якої діти дістають солодоші, що їх постачають мами. Завівся також звичай справляти уродини малих школяриків таки тут у світличці. Вже відбулися три такі вродистості. Тоді соленізонт сидів гордо на головному місці з тортом і свічками, а товариші і товаришки співали йому „многая літа“ а потім усі гостилися. Діти такі відхилення від звичайної програми дуже люблять і раді б щотижня справляти уродини. На найближчу будучність плануємо прогульку з садочком до філадельфійського зоопарку, що повинно бути для малят дуже цікаве.

За час свого короткого існування садок майже самостійно виповнив програму дитячої забави (яка відбулася зимою ц. р.) сценкою, деклямаціями, вправами. Також видено різні точки на Святі Матері дня 7. травня.

Лідія Гарванко, прес. реф.

Дитяча світличка у Вилмінгтоні, Дел.:

Сидять зліва до права: Марія Леськів, Марія Дзюбінська, Дарія Стецко, Марко Гарванко, Наталія Кушнір, Маріянна Грицак, Ольга Яцусь.

Стоять зліва до права: Марта Кандюк, Євген Шерба, Євген Паранчак, Віра Кушнір, Зенон Генсьорський, Євгенія Шербан, Всеволод Гусар.

Стоять у другому ряді зліва до права: п-ні Марія Матвійків, п-ні Лідія Гарванко, п-ні Ірина Шерба.

UNLWA Branch 54, Wilmington, Del., organized a kindergarden, which meets on Saturdays.

садок нараховує 18 дітей і охоплює майже всіх дітей-українців у віці від 3-6 років, що живуть у Вилмінгтоні. Садок провадить пані Марія Матвійків, допомагають пані Ірина Шерба і Лідія Гарванко.

взаємне довіря і пошана. Дітей у зовсім юному віці вириватимуть із родинного гнізда й віддаватимуть у сувору атмосферу дитбудинків, де системою „уравніловки“ з них мають сформувати советську людину. Єдиною відрадою могла б бути думка, що всі почини большевиків здійснюються поволі та не в такій формі, як про те трубить пропаганда. Та все ж ці експерименти коштуватимуть багато горя й сліз, які тепер зганяють сон із очей „скріпленням школи з життям“ та переселенням дівчат на цілині землі. **О. Трофимовська**

ють, не дозволяють займатись з дітьми частіше як один раз у тиждень, а саме в суботу від год. 10 до 12 вполудне. В тім часі старші діти мають свої години українознавства і релігії так, що батьки, які мають дітей і в школі і в садку, можуть їх вже разом привезти і забрати потім додому. Дві години на тиждень це далеко не вистачальне, щоб дітей дечого навчити, а головне прищепити тим найменшим любов до свого рідного, своєї рідної мови, пісні, заки ще вони доростуть до шкільного віку. Але стараємось використати й це.

Діти незвичайно радо приходять до садку. Пересічна присутність 13—15 дітей. З огляду на невідповідне приміщення не можемо запровадити в світличці забав. Тому обмежуємось до різних вправ зі співами, спільних забав у колі, ді-

ВІТАМІНИ ДЛЯ НЕНАРОДЖЕНИХ

Дитина в лоні матері добуває собі вітаміну B₁₂, потрібну для росту клітин, з організму матері. Цей факт вимагає від неї певної дієти. Коли в її крові не буде відповідної кількості складників, тоді плід видобуде з неї все й мати терпітиме від недостачі. Та й нормально складник вітаміну B₁₂ зменшується сильно під час вагітності.

ОБНИЖЕННЯ ШКІЛЬНОЇ ПРАЦІ

В одній дівочій школі в Англії переведено досліди, як відбивається менструація на шкільній праці учениць. Виявилось, що працездатність учениць перед і під час менструації підупадає. Негайно після неї вона знов підвищується. Тому лікарі припоручають застановитись над тим у випадку вирішних іспитів чи інших важливих рішень.

**ВСТУПАЙТЕ
В ЧЛЕНКИ-ПРИХИЛЬНИЦІ
СФУЖО!**

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

САН ФРАНЦІСКО

Несподівано покинула нас довголітня наша членка **Марія Блешак**, що померла у розквіті своїх сил. Народилась у 1923 р. у Мукачеві на Карпатській Україні, а до Америки прибула у 1950 р. До нашого Відділу вступила в 1951 р. і брала активну участь в усіх українських товариствах. Полишила в великому смутку своїх батьків, чоловіка та двоє малих дітей — Славка і Христинку. Похоронено її при великому здвизі народу з Сан Франціско й околиці. Попрощали ми її молитвами та маленькою грудочкою землі з України.

Нехай Тобі, дорога Союзянку, легкою стане прибрана земля, як та маленька грудочка землі на Твоїй домовині.

Про долю-волю Вітчизни

Нехай же будуть Твої сни...

Софія Підгірна, секретарка

ШИКАГО

Ділимося сумною вісткою з усім членством СУА, що дня 15. грудня 1959 р. відійшла від нас членка 36 Відділу **Катерина Щербата** на вічний спочинок. Покійна прожила 73 роки і полишила у смутку дві дочки, двох синів, двох зятів, одну невістку, п'ять внуків і дві сестри, одну в Канаді, а одну в краю. Членки Відділу взяли численну участь у похороні і попрощали її над могилою.

Спи, дорога членко, нехай вільна земля Вашингтона буде Тобі пером!

К. Пирович, голова

ПЕРЕДВЕЛИКОДНІЙ БАЗАР

Дня 29. березня Марійська Дружина Пань парохії св. Юра в Едмонтоні влаштувала в авдиторії Гадсон Бей святочний Базар.

Його відкрила п-ні С. Климкович короткою промовою, яка накреслила суть наших Великодніх звичаїв. Гостей вітали пп. М. Серафим і С. Слюзар. У залі було виставлене на продаж святочне печиво — паски, бабки, сирники. Окремо продавались чудово виконані писанки, що їх зладили й пожертвували пп. С. Тарнавська, М.

ЩЕДРІ ПОЖЕРТВИ

Деякі наші Відділи поставились із великим розумінням до нашої участі в Конгресі Міжнар. Жін. Ради. І так 36 Відділ у Шикаго, 43 Відділ у Філадельфії, 47 Відділ у Рочестері, 49 Відділ у Бофало, 64 Відділ у Нью Йорку, 68 Відділ у Сиракюзах прислали по 50 дол., а 1 Відділ у Нью Йорку і 71 Відділ у Джерзі Ситі обіцяли прислати таку ж суму. Це гарний доказ їх готовності піддержати це діло.

Сподіємось, що й інші Відділи не зостануть позаду. 10 Відділ у Філадельфії пожертвував 40 дол.; по 30 дол. зложили Відділи 33, 42; 28 дол. Відділ 34; а по 25 дол. Відділи 5, 7, 28, 30, 37, 65.

Хто черговий?

Екзекутива СУА

Гонтарик, М. Серафим, Е. Берлад, Софія і Надія Кінасевичі, А. Дворницька і К. Жайворонек.

Базар пройшов успішно й цікаво. Його відвідало багато гостей, багато священників, між ними о. мітрат В. Лаба.

Оцим складаємо щире подяку о. парохові Тарнавському за допомогу, пп. С. Стефанів і М. Кейван за поміч у базарі, та всім паням, що виконали печиво й писанки за поміч-співпрацю.

При цій нагоді пересилаємо, як Великодню лисанку, дар на пресфонд Нашого Життя в сумі 10 дол.

Комітет Базару

ОСОБИСТЕ

Нашій дорогій голові п-ні Іванні Петрів складаємо вирази глибокого співчуття з приводу смерті її сина Ярослава. Прохаємо Господа, щоб додав їй сил перенести це велике горе!

Виховна Комісія СФУЖО
в Торонті.

НА ТЕРЕНІ СУА

4. червня — Авторський Вечір Ярослави Острукової — 43 Відділ у Філадельфії.

5. червня — Пікнік на „Діброві“ — 56 Відділ СУА у Дітройті.

12. червня — Конференція Голов Відділів у Нью Йорку (пересунено).

19. червня — Пікнік із нагоди Дня Батька — 20 Відділ СУА у Філадельфії.

19. червня — День Батька — 51 Відділ СУА у Милвокі.

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА

Поручає

п'еску Марійки Підгір'янки

В ЧУЖІМ ПІР'І

для дитячих вистав

Комплет (11 примірників для всіх роль) коштує 5.50 дол., разом із пересилкою.

Замовляти в Централі СУА

У ЗМАГУ ЗА „НАШЕ ЖИТТЯ“

Наш заклик у справі приєднання передплатниць знайшов живий відгук. З радістю хочемо відмітити й подякувати за всі заходи, що їх вкладають пресові референтки Відділів та й інші читачки в це діло. Ідея організування українського жіноцтва й об'єднання їх у формі читацького гурта поширюється.

Пригадуємо ще раз умовини нашого змагу. У винагороду за п'ять нових передплатниць, що вплатили свою річну передплату, адміністрація журналу признає даром одну передплату або книжки вартости 5 дол. із видань СУА.

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ У ЧАСІ ВІД 22. КВІТНЯ ДО 25. ТРАВНЯ 1960 Р.:

Оксана Артимишин, Філадельфія	1	Євгенія Онишук, Трентон	1
Дарія Балазюк, Бетлегем	3	Катерина Пелешок, Нью Йорк	2
Юлія Белей, Рочестер	2	Іванна Петик, Філадельфія	2
Стефа Карапінка, Ірвінгтон	1	Ніна Самокішин, Трентон	1
Стефа Король, Дітройт	2	Тетяна Шухер, Рочестер	2
Надя Кріса, Торонто	1	Теодозія Стельмах, Дітройт	1
Іванна Осідач, Філадельфія	1	Людмила Полянська, Ютика	1

АДМІНІСТРАЦІЯ „НАШОГО ЖИТТЯ“

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

ДВНАДЦЯТИЙ РІК ВИДАННЯ

ЧИСЛО ШОСТЕ

Шукаємо шляхів

(Перед Конгресом в Істамбулі)

Гелсінкі, Монреал, Істамбул — Міжнародна Жіноча Рада — Національна Рада Жінок Америки. Пригадуємо їх, бо від 1950 р. вони були для нас одним із шляхів визволення від впертої, наполегливої й добре зробленої московсько-більшовицької пропаганди, що Україна й Московщина — це один народ, одна культура, навіть однаковий календар і т. д. Українці у вільному світі вживають усіх можливих засобів, щоб визволитись уже раз із тих „обіймів“ старшого брата. Сама пропаганда чи інформації українців у тому напрямку не вистачають. Тут треба живої дії, зв'язків із людьми, що можуть нам допомогти.

Союз Українок Америки став членом Національної Ради Жінок Америки, щоб таким способом знайти двері, що відчинили б українкам вступ на ширшу арену, а саме до Міжнародної Жіночої Ради. Членами МЖРади є і можуть бути тільки жіночі організації вільних держав. Україна тепер не входить в круг вільних держав і тому українки з рідних земель, навіть коли б мали свою окрему жіночу організацію, не можуть увійти туди повноправним членом і не можуть заступати жіноцтво своєї країни.

Ця роль припадає тепер тим українкам, що через краєві Нац. Ради Жінок можуть бути делегатками на конгресі Міжнар. Жін. Ради. Двічі, бо в Гелсінкі й Монреалі українка була повноправною делегаткою на ньому, а тепер є можливість вислати таку делегатку на конгрес Міжнар. Жін. Ради в Істамбулі.

Зв'язки, нав'язані на минулих двох конгресах МЖРади, треба продовжувати. Делегатка-українка мусить бути в комісіях, які тор-

кають наших інтересів, мусить чесною делегацією внести резолюції на форум конгресу. Так було вже на обидвох попередніх конгресах, так мусить бути й тепер. Ми, українки, маємо прихильне для нас, вироблене місце в Нац. Раді Жінок Америки, яка сприяє нам і не тільки дозволяє, але допомагає просунути наші домагання. Україна — не була чужим словом на конгресах у Гелсінкі й Монреалі, делегатку-українку, що була у складі американської делегації, всі як таку знали. Матеріяли, що їх приготував Союз Українок Америки для комісії, в яких засідала українська делегатка, порушували суто українські теми й так були дискутовані.

Пригадується мені момент, коли в Гелсінкі приймали нові складові організації МЖРади й на підвищення вийшла представниця Нігерії, країни, що тільки що відискрала самостійність. Мала країна, що творить точку на мапі! А де ж Україна, — подумала я? — Країна віковичної культури, з мільоновим населенням та природнім багатством? Сльози покотились мені по

лиці і я присягла собі, що боротисьму до смерти за право української жінки — бути й говорити на таких конгресах. Покищо не маємо ще вільного вступу, як представниці вільної країни. Але здобувати його мусимо різними шляхами, а один із них дає нам Нац. Рада Жінок Америки.

Вірю, що не знайдеться ніоднієї українки у вільному світі, що не піддержала б наших змагань. Коли ця почесна роль припала Союзові Українок Америки, то ми Союзнянки на першому місці повинні цю можливість використати. Всіми силами повинні ми піддержати висилку нашої делегатки, засобити її в матеріяли, улегшити їй дорогу. Місце українки в американській делегації, що його забезпечили ми собі на двох конгресах, не сміє бути порожнім!

Її робота, її виступи своє зроблять. Продовбають ще одну щілину у сумлінні світу, промостять ще одну стежку для нашої правди.

І в висліді вона
Прийде, як казка, як мрія мрій
В усій своїй красі давній!
Сонцем засяє над вільним народом,
І владні руки простягне до тих,
Що славно боролись за її свободу.

Л-ка.

ДО ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ СФУЖО

Дня 31. травня закінчився реченець Літ. Конкурсу, що його уфундувала при СФУЖО Маруся Бек. На заклик його відгукнулись відомі письменниці і дебютантки, даючи в цілому около 30 літературних творів.

Мистецьке журі у складі: Галина Журба, Наталя Лвицька-Холдна і др. Богдан Романенчук переглянули поступенно цілий надісланий матеріял. На засіданні в половині червня ц. р. журі винесе ухвалу двох рівних нагород (по 100 дол. кожна) і двох відзначень. Це рішення буде вміщене в липневому числі „Жіночого Світу“ й „Нашого Життя“ та в загальній пресі.

Згідно з умовою Літ. Конкурсу нагороджені й відзначені твори будуть друкуватись в обох згаданих журналах.

КОМІТЕТ ЛІТ. НАГОРОДИ

Довкруги Студентського Конгресу

Важливий факт недавнього ідеологічного Студентського Конгресу виразно свідчить про те, що наше студентство у вільному світі глибоко розуміє потребу кристалізації свого світогляду та про те, що змагає до з'ясування основ української ідеології у цей рішальний і складний момент у міжнародній ситуації.

В даному Конгресі взято підхід, що виразно узяв до уваги наші різні політичні упорядкування; доповідачам було дано змогу висловити свої погляди на різні теми, зв'язані більше чи менше з самою суттю української ідеології. Тим самим у великій мірі доповіді були переважно речниками своїх середовищ на дану тему, за винятком хіба доповіді проф. І. Мірчука: „Україна між Сходом і Заходом.“ Логічно і дискусія пішла у великій мірі шляхами часто міжпартійний спорів чи політичних виступів, при чому тоді дискусіантами здебільшого були не сучасні студенти, а старші громадяни, звичайно з встановленим світоглядом.

Хоча фреквенція Конгресу була досить численна, часто під час гарячих дискусій виразно рідшали ряди молоді на залі і більшість на залі творили старші громадяни.

Ця обставина вказує виразно на певні недотягнення організації Конгресу, а то й на основний помилковий підхід до здійснення цього задуму.

На нашу думку варто собі при цьому усвідомити чи пригадати деякі основні правди. Отож, коли ми змагаємо до встановлення обрисів нашої ідеології, наші очі мусять бути звернені на Україну, на її сучасні інтереси та на її суть, а не на те, як на нас діє сучасне оточення іншого національного світу. Також наша увага не повинна бути сконцентрована на тім, щоб зберегти нерушимими наші давні партійні чи організаційні світоглядні позиції.

Отож, якщо хочемо відіграти ролю в духовому і політичному житті України, мусимо дивитися через призму її інтересів. Коли встановлюємо свою ідеологію, як українську, тоді не емігрантську, чи ідеологію напр. українців ЗДА чи под.

Річ у тім, що головні риси української ідеології існують у духовості українського народу і діють впродовж

віків у різнім історичнім обрамленні. Український нарід ще в початках свого державного існування виторив і проявив ряд етнічних властивостей, притаманних йому, зв'язаних з положенням його території і з антропологічним типом мешканця її. Зовнішні обставини, історичні події впливають також із свого боку на формування характеру українського народу, що вже з найдавніших часів свого державного існування вступив у складний національний творчий процес..

Тому і сукупність поглядів провідної верстви творила звичайно у різних часах в різному виді, образ тої ідеології, яка була притаманна для українського народу. Основи ж тої ідеології незмінні, так як незмінний корінь національного організму.

Ідеологія це складне і широке поняття. Багато рис у різних ділянках життя характеризує її. Деякі її риси притаманні для духовості української нації виявились в історії щасливими, деякі менше щасливими, чи й зовсім фатальними.

Ото ж завданням того українця, що хоче бути внутрі творчого духового процесу полягає головно в тому, щоб відкрити не якісь нові, незнані теорії і шляхи, створити якусь нову „модерну“ ідеологію, — а щоб відкрити свою рідну українську ідеологію, припорошену нераз віяннями з чужих, несприйнятливих для нас часто джерел. Емпіричний підхід у дослідях історії під тим аспектом допоміг би нам встановити, що саме позитивно, а що негативно відбилося в такій чи іншій ділянці життя українського народу.

Підхід наш мусів би бути наскрізь об'єктивний, без упереджень, з угляданням обставин, фактів нашого національно-творчого процесу. З'ясувавши собі цю ідеологічну основу, ми повинні були б, на нашу думку, взявши під особливу увагу історичний досвід, усучаснити ту ідеологію, надаючи їй актуального оформлення, сконфронтувати її з духом часу, і тоді вже намагатись послідовно діяти в дусі тих напрямних.

Принцип національної свободи і суверенності в духовому і політичному змислі і створення найкращих умов для прояву духових цінностей одиниці і загалу — повинні бути дороговказом у наших шуканнях. При-

тім переконаємось при дослідях історії нашої духовості напевне в одному, що ідеологія націоналізму в своїх частих теоретичних засновках і принцип демократії — що до способу проведення в життя ідей на українським духовим ґрунті ніколи не суперечать собі. Треба тільки безпристрасно розглянути коріння і дійсний зміст тих понять.

Тому, на нашу думку, треба б звернутись до джерел явищ у першу чергу, а не до наслідків їхньої дії — в різних видах і в різних обставинах.

Конкретно уявляємо собі, що було б доцільним у приготіві наступного подібного Конгресу взяти речевий тематичний підхід та використати при тім досвід і студії студентів таких предметів, як філософія, соціологія, політичної економії, історіографії, тому що давній підхід, базований на речниках окремих середовищ, мало продуктивний і молоддю не сприйнятий.

Годі очікувати від молодого студіюючого покоління, щоб воно безкритично сприймало давніше оформлені і часто вже присохлі і невластиві в сучасних обставинах ідеологічні концепції. Найважливіше є дати змогу виявити творчу думку і вмідість дослідника молодому активному патріотичному студентству.

Методи праці можуть бути при тім різні. На нашу думку вказана тут була б праця розпочата задовго до Конгресу в формі Комісії, зорганізованих докруги скремних тем, суттєвих для розв'язки проблеми української ідеології. Ясно, що в кожній такій комісії могли б бути представники різних діючих чи існуючих середовищ. Члени комісії могли б глибоко досліджувати тоді окремі питання, конкретизувати з того гіслея дискусій тези і вже опрацьовані матеріали обговорювати на Студійних Днях Конгресу та з певним вже здобутком з'являтися на пленарній сесії. Тоді дискусія напевно була б більше річева і корисна.

Можливо, що праця такою методою могла б дати в результаті яснішу і глибшу картину цього суттєвого в житті нації питання.

Та це тільки думки викликані Конгресом; рішатиме ж про шляхи своєї дії сама молодь.

Д-р Наталія Пазуняк

Вирівняйте передплату!
Ч А С Т О Г Р О Ш І !

НАШЕ ЖИТТЯ — ЧЕРВЕНЬ, 1960

О'б'єднання Жінок ЛВУ

ОУЖ ЛВУ є одним із найновіших складових організацій СФУЖО, бо увійшло у склад СФУЖО на недавньому Світовому Конгресі. У книжці „Українка у вільному світі“ подана

У січні ц. р. відбулась Сесія ОЖ ЛВУ у рамках 8-ої Крайової Конференції у Торонті. Прибули делегатки 19 Відділів ОЖ, отже всіх її низових клітин. Нарадами проводила президія

Гол. Управа Об'єднання Жінок Ліги Визволення України:
Сидять зліва: пп. О. Кутова, Марія Солонинка, голова,
Оксана Кривинюк. Стоять: пп. Марта Барабаш і Марія
Спольська.

The Board members in Toronto, Canada, of the Women's
Organization of the League for Ukraine's Liberation.

коротка історія цього Об'єднання, як і його заслг праці.

Там довідуємось, що ОУЖ ЛВУ кладе у своїй праці натиск на політичні акції, вважаючи це головним завданням політичної еміграції. Мова тут не тільки про політичні виступи Ліги Визволення України, в які звичайно включається. Проявляє також власну ініціативу у формі протестів, віч і зборів, якими наświetлює поневолення української жінки в ССРСР.

в складі: М. Солонинка, Н. Вараниця, І. Кривинюк і Л. Шульга. Були відчитані доповіді „Розбудова Відділів ОЖ ЛВУ“ (авторка Н. Сагаш) і „Роля жінок в зовнішньо-політичній акції“ (авторка Слава Стецько).

Резолюції Сесії ОЖ ЛВУ підкреслили основне наставлення організації. Члени ОЖ будуть поширювати англomовну літературу про українську визвольну справу серед своїх співгромадян та спільно з іншими жіночими

організаціями будуть інформувати про боротьбу українського народу, беручи під увагу загрозу „коекзистенції“, як модерного телер і „приманчивого“ гасла.

Однак таку ж увагу приділила Сесія також традиційним ділянкам жіночих організацій. На першому місці стоїть тут виховна справа, а в ній — окрім інших проявів — організування дитячих садків. (Як знаємо — ОЖ ЛВУ опікується цілоденним дитячим садком у Торонті). Не меншу увагу ОЖ присвячує й справам суспільної опіки. Це є увага для всіх потреб української спільноти, як тут, так і за океаном.

ОЖ ЛВУ має свою сторінку в „Гомоні України“, яка виходить уже п'ять років. У ній провід ОЖ розгортає свої напрями, як також звітує про свою працю.

До Централі ОЖ ЛВУ обрано на згаданій Сесії: М. Солонинка — голова, І. Кривинюк, М. Барабаш, О. Кутова, М. Спольська, Н. Башук і С. Сагаш — члени.

КУРС ПИСАННЯ ПИСАНОК В АНГЛІЇ

Крайовий Комітет СУМ перевів у днях 9. і 10. квітня курс писання писанок, яким керувала п-ні Іванна Вітошинська. Прибули юначки з різних осередків, разом 50 осіб, у віці 9—14 літ. Із ними було декілька старших, так що учасниць було разом 60 осіб.

Курс розпочався дня 9. квітня в год. 3-ій по полудні. Керівниця відкрила його й розказала дещо про походження писанки, звичаї пов'язані з нею, показала розподіл яєць та головні мотиви. Відповідно приготовані рисунки на картонах та зразки писанок допомогли молоді перейняти взори та примітити їх на своїх писанках. Найбільший подив викликали аркуші марок, виданих Пластом.

Саме писання пройшло з великим успіхом. Зацікавлення було надзвичайне. Коли першого дня п-ні Вітошинська вичерпала матеріал і думала о 7 год. показ писання закінчити, юначки не хотіли йти додому. Другого дня вже о год. 11-ій рано всі сиділи в лавках і завзято писали. Кожна з них написала 5—6 писанок. Їм ще далеко до досконалости, однак зрозуміння самого способу писання учасниці мають. А деякі писанки вийшли наприклад гарні.

- Ukrainian Woman -

O U R E N G L I S H C O L U M N

A Frank Analysis

Human nature is the same the world over. In this age of instant communication, and travel to anywhere on earth, in hours, we are realizing how very much the same it is. Given identical situations human behavior patterns invariably are almost alike, with persons of the same mental level. Therefore the Free World was not as startled as was the totalitarian Kremlin by the accurate appraisal of its writer, Mme. Irene Vilde of Marital Discord in Russia; and its cause.

Writers are the conscience of the nation. They search for the truth in everyday life, and exhaust the subject in their writings. The Ukrainian writer Irene Vilde is such a one. A native of Western Ukraine, she received a Western education, and started her writing in the atmosphere of a democratic society.

In 1944 the USSR took over West Ukraine; and since then she has been forced to modify her approach to literary problems. Many of her books are now forgotten. Some of them were actually re-published, with marked changes to fit the party line. Finally, she was classed as among the few Ukrainian writers recognized by the Russian Soviet regime.

Recently she wrote an article about marital discord in Ukraine. The long, bitter quarrels heard in communal apartment houses, she believes, originate in the following: (We quote from an article of Harry Schwarz in The New York Times, May 1, 1960):

"The tendency of young people to marry in a hurry.

The continuing housing shortage, which obliges young coup-

les to live apart for periods after marriage.

A tendency to take out at home, after work hours, the tensions aroused on the job.

Quarrels over the division of household work between husband and wife, both of whom have full-time jobs.

Also jealousy, or drinking."

Utterly serious, and with her apprehension for the welfare of her people genuine, Mrs. Vilde's purpose, in her article, was to instruct and warn women readers. But in her intense anxiety she forgot that the method of approaching this burning problem, a way so natural in a democratic society, would not be tolerated in a totalitarian one. The key party organ Partiylnaya Zhizn (Party Life) attacked her immediately, provoked by the fact that much of the marital discord was a result of the organization of the Soviet society. But the truth of her statements cannot be denied.

The housing shortage, the tension on the jobs, the household work — each in USSR has its special aggravation. Such circumstances in Soviet life cannot be discovered by tourists, or even journalists, as they are not permitted to contact the everyday life of the Soviet family. Mrs. Vilde's article indicates a very sore spot in Soviet life.

Her intellectual honesty and courage may cost her dearly. The fate of other Communist writers still haunts the memory of the world. The gifted Communist writer Ting Ling, of Hunan province, now subjected to two years of reform, through labor, at a desolate spot in the northern fringe of Manchuria is among them.

Mrs. Vilde's position as official writer and editor of the most popular women's magazine in Ukraine may be shattered by this article. Further development of Russian Soviet polemics will show the result. Whatever the outcome the admiration of the world for her noble intention to help settle the marital discord between husband and wife created by a totalitarian society's unsavory living conditions ought to be enough to halt any attempt at reprisal against her.

J. W. P.

ICW BOARD MEETS IN PARIS

The conference, in which we discussed special programs for the Triennial Meeting in Istanbul to be held August 22 through September 1, was well planned and very worthwhile. A responsible committee to prepare the meeting in conjunction with the new Turkish Council was appointed. Better use of our Standing Committee work was urged with definite studies to be made in closer cooperation with related committees. Special studies of importance, decided by the Board, will be executed by experts. Mme. Lefauchaux has received a grant from UNESCO for a study to be made after the conference in Istanbul. A report was presented on efforts to help with the formation of Councils in various countries. It is hoped that several other countries now in the process of forming Councils will seek affiliation with the International Council of Women, joining with the seven new Councils to be voted on at Istanbul. These new Councils will bring our total to 44 National Councils of Women.

The agenda will include other subjects of concern.

Use of Ukrainian Embroidery in Current Fashion

By Motria Holowinsky

Fashion Design Student, Moore Institute of Art

A woman, who pays no heed to fashion, and wears her clothes with indifference, as to how they become her as an individual, or to fashion, deprives herself of a great deal of joy. She also is cheating those who associate with her; for at least she owes them the pleasure of being seen becomingly attired.

The discriminating woman is one who dresses not only, with fashion, but who seeks something distinctive in her garment. One way of achieving this origi-

Mrs. Motria Holowinsky, the author of current article on Ukrainian embroidery, in her original design, in which the main interest is in off shoulder ruffle with accent of bow on left shoulder. The embroidery is printed on the linen fabric.

nality is to incorporate decorations into modern dress. The finest and most sophisticated way to decorate is to use embroidery, for other types of trimming may tend to mere prettiness.

The rules to keep in mind, when decorating with embroidery are:

1. Long vertical bands of embroidery direct the eye upward. When used in such position, they give the illusion of height to the short and stout.

2. Diagonal bands of embroidery, and pointed effects, also give the appearance of slenderness.

3. Horizontal bands tend to carry the eye across. Bands of embroidery running crosswise, or around the figure, serve to reduce the appearance of height, in the tall and angular.

It is well to remember that round lines express youth, and diagonal lines sophistication, straight lines, down or across, express conservatism. Naturally, a large woman should always use diagonal and straight lines. Such lines give a very pleasing balance. If one is short, one should avoid crosswise lines; if one is too tall, one should not use lengthwise or diagonal lines; if one is stout, one should avoid ornate designs.

However, it is not enough to know these principles and apply them everytime. Each individual case has its specific problems; and so one's own judgment should determine the choice of a style. A stout woman who chooses a dress with a very fine embroidery band from neck to hem, in the belief that along line of embroidery will give her height discovers that the closed neckline may appear to divide her figure in two, thus giving the effect of the repetition of two halves (an off-center line might

Miss Irene Melnyk in her white silk dress. The Ukrainian cross-stitch embroidery, in long rectangular lines, gives dress wonderful constructiveness as well as originality.

be better in this case). Therefore one should observe the general principles, but not be dominated by them. Know the rules, but apply them discreetly, and with judgment. Use your mirror, and let your eyes be your guide. Walk hand in hand with the current fashion and use everything that fashion gives to make the most of yourself.

(To be continued)

AN UKRAINIAN WOMAN RISES

OUR LIFE interviewed Mrs. Stella Palivod from Cleveland, Ohio. She is now manager of a new Branch of Parma Savings Company, the largest Ukrainian Savings Association in the USA. In 1946 she entered the service, and climbed to this responsible position.

Married, and mother of two sons, Mrs. Palivod is very popular in Cleveland for her professional ability and friendliness. Although American born she has mastered both languages very well. The Ukrainian women in Cleveland are proud of her.

Чи ви вже вивірняли передплату за „Наше Життя“?

On the picture from left to right: Mrs. Alexandra Kohut, Board member, Mrs. Mary Greta, jubilarian, Mrs. Mary Procak, president, Mrs. Maria Luniak, toastmaster.

MOTHERS' DAY IN ASTORIA, N. Y.

Mothers' Day was observed by Branch 53 in Astoria, N. Y., with a Mother-Daughter Evening. Highlight of the evening was a

Daughters of Branch members in Astoria, N. Y., Roma Greczylo, Nancy Mass and Anna Rywak, dancing the Ukrainian dance Hony Viter.

program presented by the daughters. The daughters who participated in the program were: Mrs. Alexandra L. Riznyk, president of Br. 53 and daughter of Mrs. Eudokia Lykthey, vice-president of Br. 3, who gave a short talk on the World Movement of Mothers and the Mother and Child Fund; Roma Greczylo, daughter

of Mrs. Sofia Greczylo who recited a poem in Ukrainian, For Mothers' Day; Nancy Mass, daughter of Mrs. Helen Mass, who played several selections on the accordion; Mary Louise Nikos, daughter of Mrs. Marie Nikos, who played the piano and Anne Rywak, daughter of Mrs. Catherine Rywak, who also played pieces on the accordion. Roma, Nancy and Anna also danced the Hony Viter. The evening ended

OFFICER FETED UNWLA BRANCH 24

The members of UNWLA Branch in Elizabeth, N. J., feted Mrs. Mary Greta, a charter member at a special meeting, in honor of her 25 years of consecutive service as club treasurer.

Mrs. Maria Procak, president, reviewed Mrs. Greta's activities since the Branch's inception in 1932. Mrs. Maria Luniak, toastmistress, presented the celebrant with a gift in behalf of the members. An appropriately decorated cake was presented by Mrs. Korytko.

YOUNG PHILADELPHIAN A REPUBLICAN COMMITTEEWOMAN

During the recent Primary Elections on April 26, 1960 Mrs. Helen Panamarenko, who was appointed last year replacing the late Louis Hargrave, was now elected to the office of Republican Committeewoman.

Helen Panamarenko got her earlier training in Republican politics by joining with her husband Paul, the Young Republicans of Philadelphia. During campaigns the Young Republicans volunteer their services to campaign headquarters.

on a gay social note with tasty refreshments.

Anne L. Kushner

UNWLA Highlights

In closing your activities this June, you could make a survey of the whole season and send it to our English page. Please, do not postpone it.

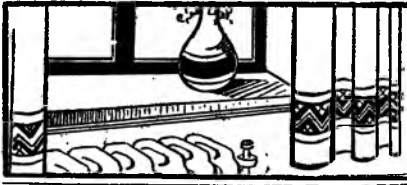
* * *

On June 13-17 the Annual Meeting of the General Federation of Women's Clubs was held in Washington, D. C. Mrs. Stefania Pushkar, our Vice-President represented there the Ukrainian National Women's League.

* * *

Our delegate to the Congress of the International Council of Women in Istanbul is preparing her travel schedule. Did your Branch send in its contribution? Your help in this so highly important matter is needed.

У НАШІЙ ХАТІ

До добору назв

Минув рік, від коли в „Нашому Житті“ почали появлятися статті на тему **добору назв**. У серії артикулів, що досі появилися, обговорено такі важливі для читачок ділянки побутового назовництва, як назви молочних і м'ясних продуктів, назви городини та садовини, печива та варива, а також назви деякого, зв'язаного з харчами, хатнього приладдя.

Про велику користь для загалу із цих мовних порад і пояснень я вже згадував у своєму попередньому дописі, як теж і про признание, яке належить редакції нашого журналу за цей на часі почин. Можна тільки собі побажати, щоб редакція „Нашого Життя“ і в біжучому році продовжувала цю серію статей про побутове назовництво, охоплюючи ними інші ділянки модерного життя — такі, як от хатні прилади й обстанову, одяг і текстилії, косметику, розваги тощо. Читачки, яким дійсно лежить на серці краса й чистота рідної мови, користаючи з цих статей, можуть зробити багато добра для справи очищення й упорядкування нашої розмовної та письмової мови. І хоч як тяжко людині, що вже привикла вживати певних назв, переключити тепер на інші, більше літературні назви — все ж таки ми повинні це повсякденно робити, а головне вчити своїх дітей правильних назв. Тоді вони понесуть із собою в життя мову й назви гідні культурної нації, а не жаргонові, перекручені, чи живцем узяті чужі терміни (як: гйсбакса, телевижен, селер), чи назви накинени українській мові червоним окупантом із метою знищити самостійність української мови та звести її до рівня мужицької мови без власних побутових і технічних назв та висловів (як хоч би підсоветсько-українські назви: фрукти, жир, кориця, спаржа, апельсин, лимон).

Ідучи далі по лінії думки, що для устійнення нашого побутового назовництва є корисна речева дискусія, і що не тільки мовознавці, але теж і ті мовники, що особливо зацікавлені в даній ділянці, повинні висловити свою думку, я в дальшому продовжую свої завваги до деяких пропонованих термінів.

У першій статті про кулінарне назовництво обговорено дві групи однозначних термінів, а саме: **мука** — **борошно** та **товщ** — **жир** — **сить**.

Щодо першої групи, то хоч назва **борошно** й є виключно українська та ще й дуже поширена в літературній мові теперішньої України, все ж таки, на мою думку, не треба нам зрікатися чи конче обминати однозначний термін **мука**, що є загальнознаний, зрозумілий, а в практичному вжитку і вигідніший, як **борошно**, тому, що коротший (мучний — два склади, борошняний — чотири склади). Щодо літературності — то його находимо, напр., у М. Коцюбинського.

У другій групі назв авторка (чи автор) відкидає назви **товщ** та **жир**, а рекомендує до вжитку слово **сить**. Хоч „сить“ і є гарне, широнародне українське слово, зовсім відмінне від польської та московської назви, воно, на мою думку, має теж поважні хиби, що роблять його непридатним до практичного, а зокрема технічного вжитку. Тих хиб не має назва — **товщ**.

Так отже від слова „товщ“ маємо два прикметники з різним значенням, а саме: **товстий** — що містить у собі **товщ**, напр., **товсте м'ясо**, та **товщевий**, що **стосується товщів** (тобто групи хемічних сполук, що їх звемо **товщами**), напр., **товщева кислота**.

Слово „сить“ таких похідних не має. Прикметники „ситий“ та „ситний“ до технічного назовництва не

надаються; вони натякають радше на фізіологічне почуття ситости, що його викликає споживання товщів.

Сьогодні хемія проникає і до побуту і до куховарства. На телевізійній програмі для господинь чуємо про переваги для здоров'я групи товщів, що по-англійськи звуться „unsaturated fats“. Український переклад цієї назви „ненасичені ситі“ був би зовсім безсенсовний тоді, коли „ненасичені товщі“ є зовсім задовільне.

Для кращого пояснення різниці значення та вжитку вищезгаданих чотирьох прикметників ось вони у прикладах з англійським перекладом:

Товстий сир — **fat cheese**;

Товщева тканина — **fatty tissue**;

Дякую, я **ситий** — **thank you, I am full**;

Ситний харч — **filling, nourishing food**.

Хоч терміни **товщ**, **товщевий** нового походження (їх нема ще, наприклад, у словнику Грінченка), їх апробували наші наукові авторитети до технічного вжитку. Так отже технічний словник Української Академії Наук з 1928 року перекладає російське слово „жир“ як „товщ“.

Товстий у значенні **рос.** жирний відоме теж у народній мові і на наших східних землях, напр., Грінченко подає „товстий сир“. Те, що слово „товстий“ має ще й інше значення (а саме: великий розміром чи об'ємом, грубий), не повинно шкодити: так же само мають два, або більше різних значень прикметники: **ситий**, **грубий**, **масний** і сотні інших і в нашій, і в інших мовах і це нікому не заважає.

У цій групі термінів варт би ще пригадати гарне народне слово **омаста**. Словник Грінченка пояснює його як — **товщева приправа**

Як водиться?

ЯК ЦЬОМУ ЗАРАДИТИ?

Я не думала звертатись до Вас із цим сумнівом. Але коли прочитала в квітневому числі Вашу відповідь „Розжаленій“, то побачила, що Ви можете поради і в випадку громадського непорозуміння. Адже пишете, що форми організованого життя тісно сплітаються з товариськими і одне на одне впливає.

Наш Відділ туртує членок із давньої й нової еміграції. Мені здавалось, що між ними є добра співпраця, а коли й бувають деякі тертя, то я приписувала це різниці віку. Та зчасом переконалась я, що непорозуміння мають іншу основу. Старші членки хочуть, щоб робота йшла по-давньому, як вони звикли до того. А молодші хочуть впровадити щось нового, як воно завжди в молодих буває. Та в цьому нічого злого немає і я не турбувала б Вас цією справою, бо вона врешті сама наладналась би в ході роботи. А біда в тому, що така молодша членка має відвагу сказати старшій, що їй не можна робити завваг, бо вона має освіту! Так сталося недавно тому в нашому Відділі і це дуже діткнуло старших членок. Тому запитую Вас, як дивитесь на те? І як повинні були ми zareagувати?

Теж новоприбула

Ви порушили скомпліковану справу, яка має два обличчя. Одне — це значення членів в організації, отже громадсько-організаційне. А друге — вивозуміння й такт, яким повинно руководитись членство у відношенні до себе.

Про значення давньої й нової емі-

до їди. Це отже гарна збірна назва на всякого роду товщі вживані у кулінарії (у противагу до товщів вживаних технічно). Тим словом можна, наприклад, перекладати англійський термін — shortening.

Споріднений прикметник масний теж можна би використати у кулінарному назовництві (у Грінченка подано: масні пироги). Чи не можна би вийти з контроверсії: товстий борщ — жирний борщ — ситий борщ, кажучи — масний борщ (тобто борщ, що має багато омасти)?

Инж. Анатоль Вовк

грації на терені США у нас уже не раз писалось, а тепер у 35-ліття Союзу Українок Америки напевне ще буде згадуватись. Та видно треба все ще повторяти відому правду, що вагіть членів в організації не міряється степенем освіти, а їх громадським виробленням. Бо ж треба зрозуміти одне: наші завдання зможемо виконати тільки зусиллям всіх українських жінок. Тільки велика й сильна організація має значення у світі. Це не так важно, чи її членки мають якінебудь дипломи, чи ні, але наскільки вони охоче й віддано працюють для організації та піддержують її ідеали.

Друга справа — це взаємини членок між собою. Кожну заввагу треба робити лагідно, а й оправдуватись треба з тактом, як цього вимагає добре виховання. Видно, що цих прикмет Вашій молодшій членці бракувало.

Питається, як Ви повинні були поступити? Звичайно у такому конфлікті предсідниця зборів стримує чи виправдує небажаний випадок. А часом краще недоглянути чи недочути такий „ляпус“ і покерувати ходом зборів так, щоб членки якнайскорше про нього забули. Голова Відділу чи зборів може тоді поговорити з даною членкою окремо.

Тітка Христина

А ЯК ІЗ ШТАНАМИ?

Не маю тут на думці штаняг, що належать до нашої білизни. Ні, штани стали вже давно легальною частиною жіночої гардероби.

Дехто похитає головою. Мовляв, хіба можна з легкої руки „легалізувати“ цей абсурд?

А я скажу на те словами відомої американської опікунки молоді, що в одному каледжі заборонила вживання штанів у викладовій залі. Коли в неї явилась делегація студенток, вона з усмішкою відповіла:

— Погоджуюсь із вами, що штани є легальною частиною жіночої гардероби. Але як довго ми не маємо впливу на їх довжину чи вибір величини, то не можемо дозволити на вживання їх у навчальних залах.

І справді. Штани на жіночій постаті тільки тоді вражають немилу, коли вони за тісні, або коли форми жіночої

постаті незугарні. Або коли вдягнені в невідповідний мент, наприклад у го-стину.

А впрочім являються дуже корисним складником жіночої гардероби, що без нього сучасна жінка не може обійтись. Зірка

СЕРПАНКИ Й ОБРУЧКИ...

Літня пора звільняє нас від обов'язку капелюха. Не завжди бажаємо його в літній духоті. Але все ж залишається нам на місце його — обруччик чи

серпанок. Як гарно відтінює він нашу зачіску!

Обруччики знаходимо тепер у великому виборі. Це оксамитні прутики, різного кольору, що обводять голову, покриваючи її серпанком. Або гніздечка з квітів, тісно уложених біля себе, що накривають тільки пів голови. Або великі чорні чи білі кокарди, получені з вуалькою. Вкінці — ще капузки з тюлю, що вгортають цілу голову.

Тому, хоч звільнились ми від капелюха, проте дістали друге, легше „навантаження“. Горе тільки, коли небо затягнеться хмарами і впадуть перші краплини дощу! Але модерна пані має в торбинці плястикову капузку, яка її зараз охоронить.

Збірник для дітей

„СРІБНА ЗІРКА“

Коштує 50 ц.

Замовляти в Централі США

Із Вишиваних Вечерниць у Філадельфії

Вишивані Вечерниці дають нам змогу пізнати смак і винахідливість української жінки. Справді, небагато зусиль потрібно, щоб створити прегарний модель. Нераз вистачить вузьенька вишивана смужка, тільки вміло примінена!

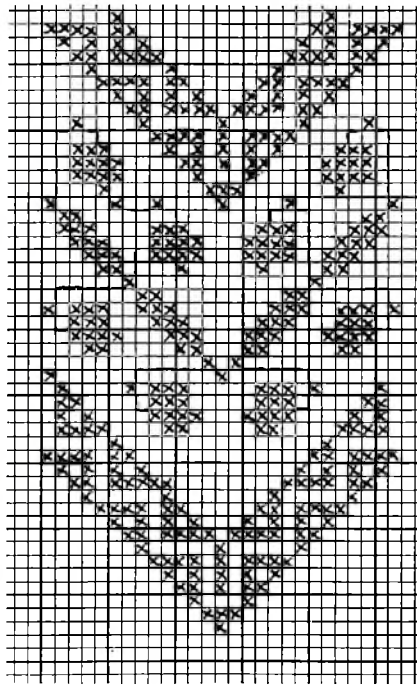

П-на Дарка Кивелюк одягнула білу суконку з грузернистої панамі. Крій гладкий — станичок і спідничка, звужені у стані шитками. Стан обведений широким поясом із того ж матеріалу.

Взір примінений скісно коло вирізу лиш із переду; ззаду обводять його вузька вишивана смуж-

П-на Софійка Лада у гладкій, полотняній суконці. Станичок звужений до стану, спідничка дзвонного крою.

Вишивка обводять зубцями виріз і стан. Вона вирізана з полотна і приміщена зручно півколом до-вкруги вирізу і стану.

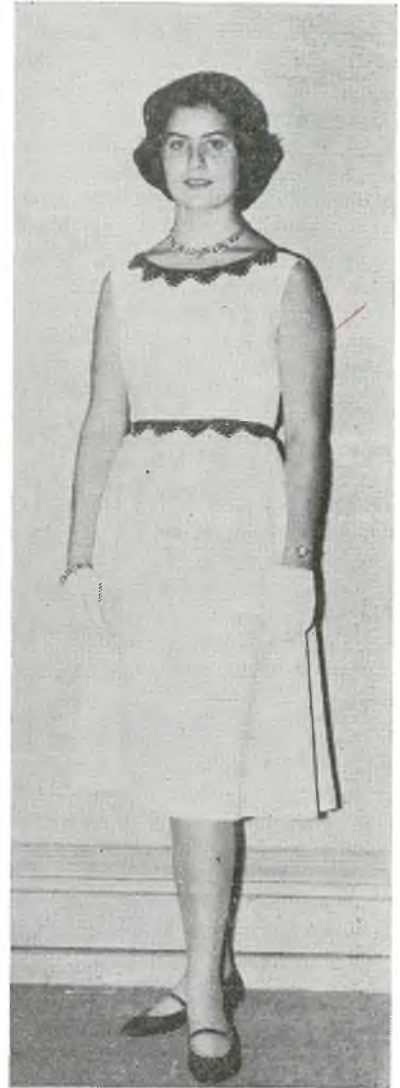
БУКОВИНСЬКИЙ ВЗІР

Взір із рукава буковинської сорочки примінений дуже зручно при вирізі й поясі літньої суконки. Зпереду скісний мотив збігається в кут, що поданий на рисунку.

На сорочці взір розкольорований чорним і червоним. На цьому моделі бачимо його в одній красці — помідоровій.

Взір виконаний хрестиками муліркою.

ка. Так само викінчені рукавці. Широким узором прикрашений край пояса, що звисає.

Низинний взір

Взір „смерічки“, вишитий на рівному полотні, творить зубці. Край викінчений косичкою в кількох красках.

До цього кольорове намисто і білі рукавички.

Юшка з бруксельки

Потрібно:

- ½ ф бруксельки
- 1 лора
- 2 картоплини
- 1 ложка масла
- 2—3 ложки сметанки

Помивши бруксельську капусту, вкинути її на 2 мінути до киплячої води і вийняти на щидило. Окремо порізати пор і вкинути на розігріте масло разом і бруксельскою. Злегка потушкувати (душити). Розігріти бульйон до кипіння, вкинути туди підтушковану тородину і картоплю, нарізані в тонкі скибки. Варити на легкому вогні, аж картопля зм'якне. Підправити сметанкою.

Сирники з картоплею

Потрібно:

- ¼ ф свіжого сиру
- 2—3 картоплини
- 2 яйця
- 1—2 ложки борошна (муки)
- 2 ложки масла
- 2—3 ложки сметани

Зварити картоплю в лущині, прохолодити й обібрати зі шкірки. Пом'яти її виделкою, додати сиру, яєць, сіль і борошно і добре вирорити рукою (можна перепустити через м'ясорубку). Масу поділити й формувати з неї сирники. Смажити з обох боків на гарячому маслі аж утвориться румяна шкірка. Подавати зі сметаною.

Битки з риби

Потрібно:

- ½ ф риби
- 1 цибулина
- 1 яйце
- 1 ложка масла
- 1 ложка сухариків

Філе з риби без шкірки й остей порізати на кусники, посипати сіллю. Окремо дрібно посікти цибулю і зелені петрушки. На дерев'яній дощинці посікти рибу сікачем разом із цибулею й петрушкою. Поділити масу на кусники,

формувати з неї січеники й обтачати в борошні, яйці й сухариках. Тоді смажити на розігрітому маслі з обох боків.

Подавати до того фасолу в помідоровій підливі або макарони у такій же підливі.

Кашка з баклажанів на закуску

Потрібно:

- 2 сині баклажани
- 2 цибулини
- 1 бляшанка помідорової пасти
- ¼ горнятка олії

Спекти баклажани в середнє гарячій печі (30—45 хвилин), зняти шкірку, посікти ножем. Підсмажити легко дрібно покришену цибулю на олії, додати баклажани, помідори, соли й перцю до смаку. Все разом тушкувати 15 хвилин. Можна додати цитринового соку. Коли вистигне, зложити до слюків і держати в холодильнику. Подавати як закуску або на полуденок до хліба.

Курка тушкована в вині

Потрібно:

- 1 курка середньої величини
- 1 корінь петрушки
- 1 цибулина
- 1 салера (біло)
- кілька печеричок
- ½ склянки білого вина
- 4 ложки сметани

В посуду покласти нарізані петрушку, салеру й цибулю, а на тому вмістити курку. Окремо зварити посічені печерички. Заляти курку бульйоном, виваром із печеричь і вином. Рідина повинна покривати її до половини. Прикрити покришкою і тушкувати (душити) в печі. Коли курка м'яка (можна спробувати виделкою), тоді вийняти з печі, відцідити підливу і перетерти через сито. Всыпать тоді посічені печерички і підбити сметаною.

До того подавати варений риж.

Воздушні тістечка

Потрібно:

- ½ горнятка цукру
- 4 білки
- 1 ложка заварювання (конфітури)

Терти 2 білка, цукор-мучку і заварювання пів години в мисці. Коли маса зіб'ється на шум, окремо вбити ще два білка й обережно

вимішати. Виложити на вимашений лист (бляху) і пекти в печі на легкому вогні.

Ріжки з мигдалю

Потрібно:

- 8 унцій мигдалю
- 1 ф цукру-мучки
- ½ цитрини (шкірка)
- кілька білків

Змолоти мигдаль, перемішати з цукром і цитриновою шкіркою та розвести такою кількістю білків, щоб одержати м'яку, але не рідку масу. Все це мішати 15 хвилин. Окремо нарізати скибочками таку ж кількість пареного й почищеного мигдалю і трохи підсушити. Викласти масу товщиною ¼ інча на дощинку. Потім вирізувати ложкою з маси шматочки, обтачати їх у скибочках мигдалю та формувати широкі плоскі ріжки. Пекти приблизно 15 хвилин у негарячій печі.

З цієї ж маси можна виготовити круглі або овальні тістечка. Їх можна ще покрити склицею, коли хто любить.

МЕШКАНЕВИЙ ПОРАДНИК

Коли прикрашуємо кімнату вишивками, застосовуємо, чи можна зіставляти взори гуцульські з буковинськими або низинку з яворівським стібом? Чи краще давати вишивки лиш із однієї околиці?

Читачка

Ви злучили в Вашому питанні дві справи, а саме — орнамент і техніку вишивки. Український орнамент ділимо в загальному на дві групи — геометричний і квітчастий — і цих вишивок не слід зіставляти з собою, хоч в окремих випадках і це є можливе. Інша справа з технікою вишивки. Хрестиковий взір зовсім добре може годитись із низинкою, коли взори мають подібний рисунок чи кольорову гаму. Навприклад темна гуцульська низинка може лежати поруч подібного хрестикового взору.

Та найкраще буде, коли будете старатись умістити в кімнаті вишивки однієї околиці. Також по можності не давайте їх багато, бо переважання вишивками втомляє. Вистачить, коли в Вас буде — окрім вишиваних завісок — доріжка, серветка й одна-дві подушки в кімнаті.

СОНЯШНИК

Любим соняшник за те,
Що так соняшно цвіте,
Любить сонце золоте,
І за ним усюди йде:

Ранком — дивиться на Схід,
А як зверне на обід,
Підіймає вгору цвіт —
Все за сонцем — слід-у-слід.

І як сонце спати йде,
Аж за обрій проведе,
Й сам тужливо ранку жде,
Поки сонце знов зійде.

О. Кобець

ХОРОБРИЙ ГОРОБЧИК

У садок іде Ганнуся
і по стежці біжить.
Раптом стала.

— Ой боюся!

Що таке отут лежить?
Щось тут ніжками ворухить!
Ось-ось-ось із місця зрушить!
Щось рогате, як коза!

Жук сердито проказав:

— Я страшний рогатий жук,
на мені міцний кожух,
Цілий день я тут лежу
і нікуди не біжу,
тільки нірку стережу.
Жу-жу, жу-жу, жу-жу-жу!
Не ходи! Нема дороги!

І наставив чорні роги.

Налякалася Ганнуся,
кличе песика Боска.

— Тут звірюка. Я боюся.

Глянь, страшна вона яка.

Наставляє чорні роги,
не дає мені дороги.

Пес озвався:

— Гаву-гав!

Хто Ганнусю налякав?

Хто там роги наставляв?

Хто дороги не давав?

Ось я зараз прибіжу!

Я нахабї покажу!

І прискочив до жука.

— Ти Ганнусю налякав?

Гав-гав-гав!

Хто тебе сюди прийняв,

стерегти садок найняв?

Я тут сторож! Сторож я!

Забирайся звідсіля!

Жук із місця ані рушить,
тільки крильцями ворухить.
Песик ближче:

— Гав-гав-гав!

Не звертає жук з дороги,
а наставив чорні роги
і сердито проказав:

— Я страшний рогатий жук,
на мені міцний кожух.

Жу-жу, жу-жу, жу-жу-жу!

Як я зараз побіжу

і кохам накажу,

Гей, комахи, комарі,

не літайте угорі,

не кружляйте над водою —

всі до бою! Всі до бою!

Прилетіли комарі,

закружляли угорі

і спустилися униз.

Кусь! Дзись!

Кусь! Дзись!

— Ой, цього я не люблю.

Скаву, скаву, скавулю!

Ой кусали, покусали,

кров із мене ссали, ссали...

Ой болить! Ой не стерплю!

Скаву, скаву, скавулю!

Олена Цегельська

Золоте зернятко пшениці

(Казочка)

На пташиному дворі небувалий рух і замішання. А причина? Одно зернятко пшениці. Так!

— Ко-ко-ко! — Кудкудак! — репетує курка-квочка — пропало, пропало зернятко! — Отут воно лежало, біля отого камінчика ждало на найменше курчатко. Воно, бідненьке, десь затрималося і не поспідало на час. А тепер ціпкає, голодне, моя мала кришинка! Ох, ох, що його робити? — Це нечуване, щоб на поряднім подвір'ї та одного зернятка не можна вдержати перед злодіями! Ох, ох!

Індик, почувши в чому справа, на знак обурення і гніву насамперед надувся, розпустив крила і заточував ними круги по піску. Ціла голова йому посиніла, а коралі під бородою почервоніли, ніс видовжився і він забулькотів:

І подавсь Боско мерщій поза хату за куші.

Все те бачив горобець.

Горобець-молодець.

— От сміховина яка!

Налякалися жука!

Налякались комарів!

Ців-цірів!

Ось я сяду на стовпець, —

так міркує горобець, —

Відтіля мені видніше,

відтіля розгону більше.

І хоробрий горобець

вмить злітає на стовпець.

Потім — шурх!

Клюк! — раз.

Клюк! — два.

І жука нема.

Сполошилися комарі,

засурмили угорі

— Утікаймо хто куди!

Утікаймо від біди!

Засміялася Ганнуся:

— Ну тепер я не боюся.

От хороший горобець!

От хоробрий молодець!

Г. Чернобицька

На ці слова нагло стало тихо. Лиш качка вспіла ще, нахилившись до вуха квочки, шепнути:

— Мабуть, вона сама з'їла, лукава. Так-так!

— Говори, що знаєш! — гнівно закокотав півень, потрясаючи грубим, почервонілим гребенем і загрибаючи грізно острогами.

— А знаю! — Так сорока. — Отож я бачила це на власні очі: Зернятко лежало отут, надійшов Івась, підняв зернятко, заніс на цвітник і запорпав у землю. Ще й сказав: — За півроку з цього зернятка буде отаке велике стебло, а на стеблі колосок, а на колоску тридцять зерен! Ого! — тішився Івась зі свого діла і затирав руки. По цих словах мовчанка тривала ще хвилинку. Дивувалися.

Перша схаменулася квочка:

— Це брехня, ще й до того обмова! По-перше: Навіщо Івасеві брати зернятко та ще й тицяти його в землю, коли він має їх повно в коморі? По-друге: я ніколи не повірю тобі, щоб із одного зернятка зробилося, невідомим способом — аж тридцять! Це брехня! Це якесь твоє нове обманство!

Ціле товариство притакнуло, а качка й собі:

— Так-так-так! Ваша правда, кумо! І я, на своєму житті, що триває ось-ось рік не одно диво бачила. Отож, я і випадково бачила і колоски, про які мова. Одного разу, я поплила потоком, а там, бачу понад берегом повно колосків нависло, але високо, мені над головою. Але щоб вони мали щось спільного із землею? Ні, і ні! І я ніколи в це не повірю; хотіла я покуштувати цей колосок, вийшла на беріг і лиш відгризла від стебла, як нагло над'їхав човном цей дурний фермерів синок та й бах-бах! по мені із дубельтівки. Агій, пек тобі! Я дала нурка у воду, та мало не вдавилася цим колоском, що в дзьобку. Так-так, стільки я й запам'ятала!

— Ага! А бачите! Так і моя правда, колоски є на світі! — Так сорока.

— Ех, пусте! Навіщо вони кому здалися? — казав півень.

Далі сорока спитала:

— Ну, добре. А звідкіля береться це зерно, яке ви щодня їсте?

— Якто, звідкіля? Ясно — з

Марусиною миски. От що — так півень.

— Або із кошечка — докинула квочка — коли хочеш знати.

— Ха, ха, ха! — засміялася сорока, — Че-че-чекайте півроку, я вам покажу, самі побачите. Я знаю де це зернятко закопане! Таки буде з нього — тридцять!

— Бач, яка хитра! Аж півроку чекати! — А хто ж нам заручиться, що так довго житимемо? Куряче життя коротке. Ні, якщо ти така мудра і хочеш своє довести, то покажи нам зараз цю штуку! З одного — тридцять!

А сорока: — Цур-цур вам! Недовірки, неuki! Ви звичайно — далі свого подвір'я світу не бачили! Паркан вам усе заслонив!

— Ех ти, — так півень. Я на цьому подвір'ї і квітнику кожну грудку землі своїми пазурами перередер, а ніколи більше одного зернятка знайшов!

— І я, і я, — притакнула квочка. — Ні! Я ніколи тобі не повірю. Їди ти, брехлива сороко, на село людей дурити! Не говори неправди, бо малі діти слухають і готові тобі повірити!

На це сорока страшенно розсердилась:

— Цур, цур, цур вам, темні ви незнайки! Чер-чер-через темноту світла не бачите! Не даром то ка-

жуть: „Курячий розум короткий!“ Ух, — закректала люто й ще додала — „Хто у світі не бував, той і дива не видав“. — Зачекотіла і полетіла, ще й хвостиком завертіла.

Минуло літо, настали жнива. Наш пташиний двір жив собі по давньому, нікого не бракувало.

Одного разу десьто, ні звідси, ні звідти, надлетіла ціла зграя горобців і плахтою припала якраз у кутику квітника та на паркані. Вони зразу зчинили великий гвалт і гармидер. Цьвірінкали, крутили голівками, наче чомусь дуже дивувались.

Занепокоений півень миттю скочив на паркан розганяти зграю дармоїдів та збагнути, що їх зацікавило. Але якось не завважав нічого незвичайного. Зіскочив з паркану, аж тут нагло щось хруснуло йому під ногами, зашелестіло, вдарило чимсь важким по гребені і впало додолу. Здивований півень, глянув — що це? Якась дивна рослина: стебло золоте, а на кінці — шишка не шишка, пулях теж ні, — а що?

Та як не крикне: — Гей, там, всі сюди, до мене! Ку-ку-рі-ку! Кер-кок! — Розбирайте, що це таке за диво!

(Докінчення на обгортці)

Цур, цур вам, темні ви незнайки!

Рисував Тарас Михалевич, 14 р.

ТН-14/2

У червні закінчились Конференції Голов Відділів, що їх уперше скликали й перевели наші Окружні Ради. Перебіг їх був усюди задовільний. Окружна Рада зазначила своє становище, а Відділи розгорнули свої проблеми й піддали їх дискусії. Дуже корисно було обговорити це у вузькому крузі. Конференції Голов та референток округи матимуть тепер місце частіше в нашій організаційній схемі.

ЕКЗЕКУТИВА СУА

* * *

Господарська референтура Союзу Українок Америки має відношення не тільки до Відділу й його господарських справ. Але вона сягає в заінтересування кожної членки СУА зокрема. Адже кожна з нас є господаркою у своїй хаті і шукає в тому напрямку вказівок і порад.

* * *

Господарська діяльність Відділу йде в напрямі **влаштування буфетів і гостинь**. У цьому напрямку Відділи й поодинокі наші діячки вже мають неабиякий досвід. Чи не треба би поділитись ним із загалом членства? Особливо, коли йдеться про покази наших харчів перед американською публікою, що репрезентують нашу домашню культуру.

* * *

У зв'язку з тим Відділи стараються придбати деяке **майно**, як посуду, скатерті й інше приладдя. Це влегшує працю і дозволяє певну свободу рухів. Наприклад, чому не отримати щомісячних сходинок із поданням чаю й солодкого? Це надає певної товариської закраски кожним сходам.

* * *

У дбанні про господарство української родини ми повинні не тільки думати про харчеву сторінку. Господарювання кожної жінки — це моральний капітал кожної нації. Тому ми повинні опрацювати **бюджет української родини** різного типу.

* * *

У господарській праці треба нам пам'ятати про клич „Свій до свого“, що робить українську жінку сильним господарським чинником. Піддержуючи його, вона збагатить своє суспільство. Про те повинна кожна членка СУА пам'ятати.

* * *

Молоді господині хотіли б дуже радо перейняти дещо з досвіду старших. Чи не можна у більших наших центрах улаштувати **показів куховарства**? Всюди є досвідчені господині, що могли б їх перевести. Річ тільки в підшуванні відповідної домівки й організуванні того почину.

Марія Величко,

Господарська Референтка Гол. Управи

Центрاليا одержала

від 24. квітня до 25. травня 1960:

РІЧНА ВКЛАДКА І ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ФОНД:

Від. 1	Нью Йорк	20.00	10.00
„ 3	Нью Йорк	20.00	5.00
„ 6	Рочестер	20.00	5.00
„ 20	Філадельфія	20.00	5.00

„ 27	Піттсбург	20.00	—
„ 31	Дітройт	20.00	5.00
„ 37	Дітройт	20.00	5.00
„ 43	Філадельфія	20.00	—
„ 48	Філадельфія	20.00	5.00
„ 56	Дітройт	20.00	10.00
„ 59	Балтімор	18.35	—
„ 64	Нью Йорк	20.00	5.00
„ 67	Перт Амбой	20.00	5.00

ФОНД ЦЕНТРАЛІ І ВКЛАДКА ДО СФУЖО:

Від. 1	Нью Йорк	60.00	6.00
„ 3	Нью Йорк	33.00	4.95
„ 15	Честер	26.00	—
„ 20	Філадельфія	45.00	—
„ 27	Піттсбург	25.00	—
„ 31	Дітройт	20.00	3.00
„ 48	Філадельфія	69.00	6.90
„ 55	Лос Енджелес	14.95	—
„ 56	Дітройт	37.50	3.75
„ 59	Балтімор	26.25	5.40

ФОНД РЕЗЕРВОВИЙ І КОНВЕНЦІЙНИЙ:

Від. 1	Нью Йорк	10.00	5.00
„ 3	Нью Йорк	10.00	5.00
„ 6	Рочестер	10.00	5.00
„ 20	Філадельфія	10.00	—
„ 27	Піттсбург	—	5.00
„ 31	Дітройт	10.00	5.00
„ 37	Дітройт	10.00	5.00
„ 48	Філадельфія	10.00	—
„ 56	Дітройт	10.00	5.00
„ 57	Ютика	10.00	5.00
„ 64	Нью Йорк	10.00	5.00
„ 67	Перт Амбой	10.00	5.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД Н. Ж.:

Від. 1	Нью Йорк	20.00
„ 38	Ленсінг	1.00
„ 42	Філадельфія	10.00
„ 57	Ютика	10.00
„ 67	Перт Амбой	5.00
Антоніна	Купчак, Ламбертвіл	2.00
Ольга	Мартинюк, Шикаго	1.00
Юлія	Полянська, Елізабет	1.00
Стефанія	Євчук, Бінгемтон	1.00
Люба	Фалько, Трентон	1.00
М. Шевчук,	Ланггорн	1.00
М. Костів,	Туюнга	1.00
Олена	Маруненко, Бетлегем	1.00
Юлія	Ходоровська, Вунсакет	1.00
Дарія	Ломницька, Клівленд	1.00
Марія	Гудз, Шикаго	1.00
Стеля	Гурин, Лонг Айленд	1.00
Ольга	Овсянецька, Нью Йорк	1.00
Ольга	Грицай, Перт Амбой	1.00
Ірина	Мішкевич, Клівленд	1.00

ФОНД „МАТИ Й ДИТИНА“:

Від. 1	Нью Йорк	55.00
„ 10	Філадельфія	30.00
„ 13	Честер	10.00
„ 20	Філадельфія	134.00
„ 22	Шикаго	50.00
„ 27	Піттсбург	10.00
„ 43	Філадельфія	20.00
„ 47	Рочестер	5.00
„ 62	Сан Франціско	10.00
замість квітів на могилу	бл. п. Марії Блищак	
„ 64	Нью Йорк	216.00

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Міжнародний Фестиваль

Більш як рік ішли підготовки до Міжнар. Фестивалю, що цим разом мав місце у найбільшій залі Філадельфії. Окр. Рада США відразу включилась у цю працю, маючи досвід своїх попередніх виступів. Українська громада створила окремий Комітет Фестивалю під патронатом Відд. УЖКА, куди ввійшли наші представниці.

Участь кожної національної групи складалась із виставки, танкових чи вокальних виступів і харчового відділу. Цю останню ділянку перебрала вповні Окр. Рада США, допомагаючи також у виставці нашого нар. мистецтва.

Щоб гідно запрезентувати наше культурне добро, треба було роздобути певний фонд. Комітет Фестива-

„ 67 Перт Амбой	20.00
„ 71 Джерзі Сіті	5.30
Ольга Коцуба, Еддистон	5.00
Антоніна Купчак, Ламбертвіл	2.00
Марія Величко, Лорейн	1.00
Катерина Берків, Маямі	1.00

НА ДЕЛЕГАТКУ ДО ІСТАМБУЛУ:

Від. 7 Акрон	25.00
„ 10 Філадельфія	40.00
„ 11 Трентон	20.00
„ 27 Піттсбург	10.00
„ 28 Ньюарк	25.00
„ 30 Клівленд	25.00
„ 37 Дітройт	25.00
„ 47 Рочестер	50.00
„ 48 Філадельфія	10.00
„ 57 Ютика	20.00
„ 65 Нью Брунсвік	25.00
Олена Прошок, Чапел Гіл	5.00

НА ФОНД „500“

Окружна Рада Ньюарк	50.00
Окружна Рада Рочестер	30.00
Окружна Рада Філадельфія	10.00
Від. 17 Маямі	30.00
„ 57 Ютика	18.00
Антоніна Купчак, Ламбертвіл	2.00

ВКЛАДКА ДО УЖКА:

Від. 48 Філадельфія	10.00
„ 56 Дітройт	10.00

З подякою,

А. Кульчицька, фін. секр.
Анна Сивуляк, касієр

лю розпочав акцію розльосування цінних предметів, що їх зложили в подарунку — Мистецька Студія, купці й промисловці. Окр. Рада зайнялась розпродажкою льосів із допомогою Відділів США. У висліді зібрано 652 долляри.

Харчевий станок української групи вимагав великої кількості страв і печива й тому Окр. Рада притягнула до помочі всі місцеві Відділи. Членки Відділів 10, 20, 43 і 44 виконали печиво, а членки 42 Відділу м'ясиво й вареники та окрім того спекли 8 пасок. Щоб увяйти собі запотребування, вистачить вичислити біля 40 тортів, около 12 коржів, 450 піржіжків та безліч дрібних тістечок, що їх виставила українська група.

Обслуга стола також вимагала великої уваги. В тій цілі притягнуто ряд членок із 10, 20, 42, 43, 44 і 48 Відділів США, які чергувались. Пані в вишиваних блюзках видавали страви й інформували. Праця була напружена, бо публіка приходила хвилями й не раз біля станку скупчувалось її багато. Всі страви й печиво розійшлись якнайкраще.

За харчевий Відділ відповідала п-ні Анна Сивуляк, яка була також зв'язковою між Окр. Радою та Інтернаціональним Інститутом.

Виставка нар. мистецтва складалась із двох частин — показу нашої матеріальної культури і кіоску продажі. У першому показано нутро гуцульської хати з кахлевою печею й мисником. У другому було багато дрібних виробів нар. мистецтва, як вишивки, кераміка, ляльки. В осередку зацікавлення була писанчарка п-ні Ірина Мадай, яка демонструвала своє вміння.

За влаштування виставки відповідала п-ні Стефанія Пушкар, містоголова Централі. В обслузі станку допомагали пластунки й Союзянки.

У програмі українська група дала два виступи. Першого дня танкова група СУМА під проводом Миколи Бойчука вивела танки „Запорожець“ і „Гопак“, а другого дня хор „Кобзар“ відспівав Ніщинського „Вечерниці“ під орудою проф. А. Рудницького. За точки програми відповідав проф. Ю. Оранський.

Українська група видала невелику,

добре оформлену летючку (рисунок Оксани Мурій), що інформував про Україну й її мистецьку культуру. Цю ділянку опрацював п. Олександр Яремко.

ЧЕСТЕР, ПА.

Свято Жінки-Героїні

Як щороку, так і цього наш Відділ зложив поклін жінкам, що поклали життя за Батьківщину. Дня 6. березня по закінченні Служби Божої в українській православній церкві митр. прот. о. Мицик відправив панахиду за їх упокій. Під час панахиди явилися усі Союзянки в жалобних лентах. А в год. 3 по полудні членки зібрались у залі, де засіли за столами. Свято відкрито молитвою, а культ. освітня референтка п-ні А. Заяць попрохала всіх встати з місць і вшанувати світлу пам'ять мучениць однохвилинною мовчанкою.

Відспівано гімн США і пісню „Боже Великий“. Доповідь англ. мовою виголосила молода членка нашого Відділу п-ні А. Івахів, даючи перегляд героїських вчинків української жінки від найдавніших часів дотепер. Згадуючи видатні постаті нашої старовини — з козаччини, першої і другої світової війни, застановилась ширше над вчинками Ольги Басараб і Олени Теліги. За їх прикладом пішли інші, коли згадати вчинок отих 500, що пішли на смерть за друзів своїх.

Потім виголосила цікаву промову українською мовою п-ні А. Заяць. Прикінці говорив о. О. Мицик, який висловив признання жінкам, які щорічно влаштовують це свято.

По закінченні офіційної програми подано смачну перекуску, під час якої Союзянки ділились спогадами з рідного краю. Відспіванням національного гімну закінчено це свято. Дохід у сумі 12.65 дол. призначено на Фонд П'ятсот. **М. І.**

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Річні збори 11 Відділу США

Дата: 1. травня 1960 р.

Збори відкрила голова п-ні Р. Мицик молитвою і привітала представниць Централі п-ню О. Грабовенську і голову Окр. Ради п-ню І. Качанівську.

Президія: п-ні Стефанія Геєц, голова, п-ні Євгенія Птиця, містоголова, п-ні Ірина Скрипчук, секретарка. До по-

чесної президії покликано пп. Осипу Грабовенську і Ірину Качанівську.

Привіти зложили: від Централі США член Гол. Управи п-ні О. Грабовенська, та від Окр. Ради п-ні І. Качанівська. Обі представниці звернули особливу увагу на приєднання в члени Відділу наших сестер із центральних земель України, за що Центральна США й Окр. Рада висловила Відділові признання. П-ні Людмила Сердюк передала привіт від найстаршої членки нашого Відділу п-ні Марії Петруняк.

Протокол із попередніх зборів відчитала п-ні Ніна Самокішин.

Звіти Управи зложили: п-ні Романа Мицик, голова, п-ні Ніна Самокішин, секретарка, п-ні Василина Микитин, касієрка, та референтки: п-ні Євгенія Онищук, сусп. опіка, і п-ні Стефанія Булат, організаційна.

Діяльність Відділу:

а) **Голова:** На початку ділового року два члени управи уступили. На їх місце кооптовано одного члена, культ. освітній реферат залишився необсладженим. Через те включено у звіт голови й ці справи. Переведено коляду та влаштовано Маланчин Вечір. Підготовано Свято Жінки-Героїні. Хор Відділу під орудою п-ні Ірини Бованко співав на Конвенції США в Нью-Йорку.

б) **Секретарка:** Відділ відбув 6 ширших сходів і 3 засідання Управи. Вислано 26 листів, прийнято 18. Відділ провадить свою хроніку.

в) **Фінансова:** Сальдо з попереднього року 165.85. Приходи в звітному році 718.70 дол., розходи 693.06. По заплаченні всіх зобов'язань Відділу на 1960 р. каса має готівки 190.89 дол. Гроші є зложені в Українській Кред. Кооперативі.

г) **Сусп. Опіка:** Відділ має патронат над школою в Німеччині. У звітному році вислано 90 дол. на фонд „Мати й Дитина“, на допомогу хворим в Європі вислано 60 дол.

г) **Організаційна:** Відділ начисляє 47 членів. У звітному році прибуло 9 нових членів.

Контр. Комісія: п-ні Ірина Бованко, голова, ствердила точність протоколів і касових книг, та поставила внесок на уділення абсолюторії Управі, яку збори одногослодно ухвалили.

Нова Управа: п-ні Ірина Бованко голова, п-ні Ольга Гоевич містоголова, п-ні Ніна Самокішин секретарка, п-ні Ірина Скрипчук касієрка. Референтками стали: п-ні Євгенія Онищук

сусп. опіка, п-ні Ольга Мартиненко організаційна, п-ні Людмила Сердюк імпрезова, п-ні Стефанія Геєць культ.-освітня, п-ні Анастасія Бойцун пресова.

Контр. Комісія: п-ні Романа Мицик голова, пп. Люба Мриглоцька і Віра Бондаренко, члени.

Збори закрила голова п-ні Ірина Бованко. По зборах обі делегатки та кілька членок Відділу перейшли до дому нашої секретарки п-ні Ніни Самокішин, де була приготована перекуска. В стилевій їдальні, при гарно застеленому столі, присутні провели вільний час у дуже милій товариській атмосфері.

Анастасія Бойцун
прес. референтка.

ТВІН-СІТІ, МІНН.

З діяльності 16 Відділу США

Старанням Відділу відбулась в днях 20. і 21. лютого 1960 р. ревія під наг. „На хвилях ритму і мелодій“. Цього роду імпрези є дуже популярні (про що свідчить 2-кратне виконання при повній залі), тому що відривають хоч на короткий час людину від сірої буденщини та переносять її у світ душевних бажань, мрій, ген на рідні землі — до пережитих та неповторних подій. Мистецька, доцільно придумана та уложена ревія — має поважне виховне значення, де в легкій формі можна вказати на те, що є зле, а що добре. Це все наша ревія мала завдяки тому, що є тут із нами п-ні Олена Бенцаль-Карпякова, яка, будучи одною з перших артисток наших театрів, є душею та режисером театральних імпрез у Твін-Сіті. Вона вміло знаходить мистецькі сили в тутешньому суспільстві, головню серед молоді. Модерна театральна зала у шкільному будинку при церкві св. Константина доповняла мистецьке оформлення цілості. Голова місцевого Відділу США п-ні Катруся Гуцал — веде конференс. Її життєрадісність та гумор, що проявляється у дуже вдатних дотехах та скечах на місцеві та загальні теми, уділяється всім присутнім. Враження повної естетичної насолоди — завдяки доброму освітленню, мистецькому відтворенні намічених персонажів народньої та політичної сатири та елегантним строям артистів. По відкритті відслони ревія почалася балетним маршем всіх учасників під акомпанімент їхньої піс-

ні та симфонічної оркестри у виконанні місцевих музик, що завдяки їхнім дружинам а нашим Союзнякам завжди радо допомагають Відділові США. Танки були оформлені п-нею О. Бенцалевою та нашим балетмайстром п. Королевичем.

І так по 2½ години продовж двох вечорів на нашій сцені мерехтів калейдоскоп світел, красок та ритму; чудові

Із ревії 16 Відд. США в Міннеаполісі:
Режисер ревії п-ні Олена Бенцаль-Карпяк перед публікою.

народні строї з різних областей України, прекрасні балетні сукні, токсіда та смокінги, пестрі костюми циганок та апашів, народні танки, сольові танга та балет. Виконавці часто змінювали костюми до своїх ролей — а деякі 7 разів за вечір. Кожна вистава кінчилась дефілядою всіх учасників під милозвучний ритм їхніх маршових пісень та оркестри, що разом творило казкову цілість. Присутні ширю дякували керівникам та виконавцям імпрези, бо дійсно декому здавалось, що це десь там до Стрिया або Станиславова приїхав незабутній театр ім. Тобілевича.

Дохід призначено на наших залишенців в Європі та частинно на декорацію сцени.

М. Петришак

ДІТРОЙТ, МИШ.

Поклін Тарасові Шевченкові

Тому, що в Дітройті від кількох літ відбуваються два Шевченківські свята в той самий день, постановили ми влаштувати окреме для зорганізованого жіноцтва. Може воно недоцільно робити ще третє, але в котрому з обох згаданих свят маємо брати участь?

У неділю, 3. квітня зійшлися члени

23 Відділу в аудиторії Католицької Школи. Всі членки і запрошені гості розмістились за застеленими столами. По середині залі на підвищенні, серед вишивок та живих квітів стояв портрет Т. Шевченка. Свято відкрила коротким, але змістовним словом голова Відділу п-ні А. Дембійська. Хор нашого Відділу відспівав Заповіт, що його присутні вислухали стоячи. Потім п-на Анастасія Королишин прочитала цінний і гарно уложений реферат про життя і творчість поета. Присутні винагородили її за те рясними оплесками. Слідували деклямації. П-ні Ксеня Палер виголосила „Чигирин“, а п-ні Марія Честух із чуттям віддеклямувала „Розриту могилу“. Милу несподіванку зробили нам діти. Внучка нашої членки 9-літня Дарка Гулька продекламувала дуже гарно народній твір, присвячений Т. Шевченкові „На високій кручі“, а за нею Юрко Назаренко, син одного з бандуристів, вірш Т. Шевченка „Мені однаково“ та чудово під акомпанімент бандури відспівав народній твір „На смерть Шевченка“. Цими виступами присутні були захоплені й винагородили дітей щедрими оплесками. На закінчення програми наш хор відспівав під диригентурою п-ни Королишин пісню „О, Україно, моя ненько“ і знов викликав бурю оплесків на залі.

Потім подано легку перекуску. Під час неї присутні в дружній розмові ділились враженнями та постановили на другий рік знов улаштувати таке свято, хоч і скромне, проте щиро сердечне. З черги голова Відділу п-ні Дембійська поклікала до слова присутніх — п. Назаренка, п. Орлика та п-ну Королишин. Усі висловили признання жіноцтву за цей крок і радили й надалі святкувати пам'ять Т. Шевченка в такій формі у своєму гурті. П-ні Дембійська подякувала всім виконавцям програми, усім жінкам, що подбали про прикрасу залі і перекуску та всім присутнім, що так численно зібралися на це свято.

На закінчення всі разом відспівали „Ще не вмерла Україна“.

А. Кметь-Королишина

ПІТСБУРГ, ПА.

30-ліття Відділу СУА

У травні минуло 30 літ від заснування 27 Відділу СУА, до якого ініціативу подала Маруся Бек. Засновано його 10. травня 1930 р., а патронкою

своєю обрав сл. п. Ольгу Басараб. До першої Управи увійшли — пп. Марія Малевич, голова, Маруся Бек, рек. секретарка, Стефанія Вишатицька, фін. секретарка, Марія Барабаш, касієрка. На перших сходах вписалось 8 членок, але число їх збільшувалось. І так станули до праці жінки Питсбургу і провадили її довгі роки. Відділ допомагав Рідному Краєві, як міг, піддержував також нових імігрантів, надіючись, що новоприбулі поповнять його ряди. Та якось сталось так, що нові не влючились у його ряди і ті самі жінки, що вже стали бабунями, тягнуть працю далше, хоч важко вже не раз приходить їм. Жаль покинути тих тридцять літ!

Наш Відділ є членом УККА і Філії Об'єднання Українців Питсбуршини. Нижче подаю членок-основниць нашого Відділу, що є ще далі при праці: пп. Марія Малевич, Анна Юга, Катерина Козак, Марія Леско, Розалія Макар, Марія Дуб, Марія Шедна, Марія Хоптяк, Марія Ванат, Марія Горошко, Анна Шпікула, Христина Ягелло, Марія Брода, Анна Гошківич.

Анна Юга, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Весняний Фестиваль 28 Відділу СУА

Дня 21. травня Відділ зорганізував Фестиваль під гаслом „Наша дума, наша пісня не вмре, не загине“, і це мотто просвічувало багатій програмі вечора, що його розпочали злучені хори трьох Відділів СУА (10, 28, 66) гимном Союзу Українок Америки.

П-ні Валя Калин продекламувала „Оду до пісні“ Романа Кулчинського з глибоким відчуттям.

З черги злучені хори проспівали „До пісні“ (муз. Фоменка) під диригентурою п-ні І. Чумової з Філадельфії. Вже сама поява злучених хорів у народньому вбранні викликала ентузіазм у публіки, а згармонізований спів просто зачарував залю й оплескам не було кінця, але дисципліна виступу не дозволила на наддток. На сцену виступив хор 66 Відділу СУА з Нью-Гейвену. Всього 17 учасниць, здебільша вже тут народжених, із їх диригенткою п-нею М. Гижкою включно. Яка ж у них любов до пісні, та завзяття у виконанні! Уривки з „Вулиці“ Колесси викликали дійсно бурю оплесків і вимогу повторення. Видно було, скільки зусиль та енергії вложила диригентка М. Гижка в опрацювання поодиноких

пісень, які так живо пригадали нам рідні села та їх співучу молодь. „Україно“ Гнатишина та „Лічу в неволі“ Січинського були доказом наполегливої й серйозної праці хору та вповні заслужили на відзначення.

Слідували народні танки групи А. Яловеги з Нью Йорку у доброму виконанні і виступ Тамари Вожаківської у сольовому танку „Метелиця“. Молода танечниця показала високу клясу та вміння інтерпретації. Її гідною суперницею була Нуся Сташинська, яка невмірущим „Козачком“ здобула собі вже не одне відзначення у виступах перед американською публікою та на пописах своєї балетної школи.

Тоді гідно зарепрезентували себе господині Фестивалу, а саме хор 28 Відділу в Ньюарку під провідом диригентки Оксани Согор-Тарнавської. Ми почули три пісні: „Ой, у саду“ Безкоровайного, „Народні пісні“ Лисенка і „Львівський вальс“ Козака, що викликав особливе захоплення публіки. Хор 28 Відділу наймолодший працює, але осяги добрі, а талант їх диригентки заповідає гарний його розвиток.

З черги Хор 10 Відділу з Філадельфії виступив із „Гайлікою“ Люджевича та „Заграло, запінилось“ Мендельсона. Цей хор, що існує 6 років та відомий із багатьох виступів, має вже своє ім'я й традицію в українській громаді. Тому й не здивувало нікого, що йому признано першу нагороду.

На закінчення виступили ще злучені хори з піснею „Привіт Батьківщині“ Китастого, під орудою О. Согор-Тарнавської. Нова й небуденна ініціатива Відділу дала нагоду до зустрічі хорів СУА та признання для їх виступів. Варто було б такий Фестиваль повторити, притягаючи більше хорів та підготовляючи уважно їх вирізнення.

Жаль тільки, що не дописала громада Ньюарку, бо зала не була як слід заповнена. **Присутня**

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Загальні Збори 47 Відділу СУА ім. Лесі Українки

Дата: 20. березня 1960 р.

Збори відкрила голова Відділу п-ні Марія Холевчук. Присутні членки відспівали молитву.

Президія: п-ні Марія Крамарчук — голова, п-ні Ірина Руснак — секретарка.

Звіти Управи і діяльність Відділу:

а) **Організаційна** (голова п-ні М. Холєвчук): Відділ відбув 8 засідань Управи, 6 місячних ширших сходин, віче і зустріч із: головою Централі США Оленою Лотоцькою, представницею СУ Австралії Іриною Пеленською і представницею ОУЖ Олександрою Сулимою-Бойко. Відділ співпрацював із різними організаціями на терені Рочестеру, а найбільше з 6-тим Відділом США, Українським Золотим Хрестом і Філією УККА. Вислано делегаток до місцевих організацій із нагоди їхніх ювілеїв, як також до 49-го Відділу США в Бофало.

б) **Фінансова** (референтка п-ні Годованець): 1,717.11 доларів приходу, 1,462.98 дол. розходу. На оборот в касі склалися всі приходи і розходи імпрез, збірки і поміч фонду „Мати й Дитина“, передплата журналу „Наше Життя“ й інше.

в) **Культурно-освітня** (референтка п-ні Демиденко): Влаштовано такі імпреди: Свято Матері, Дитячий Баль і Баль „Червоної Калини“ — спільно з іншими організаціями. Самостійно Відділ влаштував Чайний Вечір.

г) **Суспільна Опіка** (референтка п-ні Єйна): У Відділі є 65 пань, які складають кожного місяця свої задекларовані пожертви на фонд „Мати й Дитина“. З того висилано по 30 дол. місячно до Куфштайну для садочку, над яким наш Відділ має патронат і кожного місяця висилано поміч для „Бабусі“ у Німеччині. Також на Різдво й Великдень діти дістали додатково поміч. Усе листування і пересилку грошей референтка полагоджувала сама.

г) **Господарська** (референтка п-ні Павлович): Разом з іншими членками влаштовувала буфети на всіх імпрезах, в яких наш Відділ брав участь.

д) **Пресова** (референтка п-ні Шутер): У Відділі є 51 передплатниць журналу „Наше Життя“, з того 8 пань не-членок.

Контрольна Комісія — п-ні Марія Крамарчук і п-ні Анна Капітан поставили внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, що загальні збори одноголосно ухвалили.

Нова Управа: Голова — п-ні Марія Холєвчук, містогорова — п-ні Юліяна Белей, секретарка — п-ні Меля Дмитрів, заступниця — п-ні Анна Окрепка. Референтки: фінансова — п-ні Софія Годованець, пресова — п-ні Татіяна Шутер, культ.-осв. — п-ні Ірина Костинюк, заступниця — п. Світляна Соробей, суспільна опіка — п-ні Ма-

рія Крижанівська, заступниця — п-ні Богданна Тарнавська, господарська — п-ні Михайлина Павлович, зв'язків — п-ні Оксана Кушнір.

Контрольна Комісія: пп. Марія Крамарчук, Наталія Гуран і Анна Капітан.

Ірина Руснак

МИЛВОКИ, ВИСК.

Міжнародний Ярмарок

Дня 3. жовтня ми влаштували **забаву**, що пройшла дуже цікаво, та дала певний дохід. Після забави ми почали пригтовлятися до найбільшої імпреди, якою являється щороку „Міжнародний Ярмарок“. Цього року ярмарок відбувся 22. та 23. листопада. Як щороку, так і цього, наш Відділ зайнявся кухнею. Союзняки вивязалися зі свого завдання дуже добре. Чужинці подивлялися українські прикриси на тортах та любувалися їх добрим смаком. Найбільшу увагу звертали на себе торти прикрашені вишивками роботи „бабці“ Тишинської. Нашою гордістю був також горіховий торт, що його прибрала Еля О. На шоколадовому тлі, що імітувало рідну землю, ріс лісовий мох, а між ним пишалися гриби. Зелена папороть та зломана дубова галузка, доповняли цілість. Своім добрим смаком на першому місці стояли торти пані Степанії Євтушенко та пані Іванни Гречило.

Міжнародний ярмарок приніс союзнякам повне моральне задоволення а Відділові гарний прибуток. Спільна праця та взірцевий порядок, що панував в українській кухні протягом двох днів ярмарку, це наявний доказ того, що і серед найтяжчих умовин довершити великих діл, коли є охота до праці.

Союзняк

ДІТРОЙТ, МИШ.

Свято Лесі Українки

Завдання, якого піднявся 56 Відділ США, увінчалось повним успіхом. Йшла прем'єра драми Л. Українки „Одержима“, мабуть перший раз на сцені в Дітройті.

56-ий Відділ, а особливо культурно-освітня референтка, знана артистка Катря Бранка Кривуцька, піднялася цього нелегкого діла всупереч різним твердженням, що твори Лесі Українки є тяжкі і незрозумілі для загалу громадянства та трудні до сценічного виведення. В „Одержимій“, в одному з

тяжких творів Л. Українки, показала режисерка, — яка й виконала сама головну роль одержимої Міріам — щось протилежного. Коли хто бачив і пам'ятає В. Блавацького в ролі Юди у творі Л. Українки „На полі крові“, то те саме враження зробила на глядача Міріам у „Одержимій“.

Коли візьмемо до уваги, що лиш три фахові сили брали участь, як виконавці роль, а інші це студентки і студенти, що більшість із них була перший раз на сцені, то й вони у своїх ролях вийшли бездоганно під умілим керівництвом режисерки, яка — на загальну думку — доказала чуда. В ролі Ісуса Христа виступив молодий студент Микола Григорчук, який зумів глибоко вчутися в свою роль та так перейнятися нею, що вона випала зовсім вдоволяюче. Йоганна — О. Ковальська, Старий Галілеянин — Т. Демко, двоє сценічних артистів дали знамениту сцену — розмову. Римські воїни — Б. Заревич і А. Лятишевський, апостоли — А. Петріна, Б. Заревич і А. Лятишевський, прихильники Месії, жінки — Л. Григорчук, М. Михальчак, М. Савчук, В. Трешневська і Л. Шумило; вороги Месії, жиди, фарисеї, садукеї — Р. Климишин, О. Дуб, Р. Качмар, Р. Мілянич, Я. Середюк, В. Тоган і В. Томин — це молодь, що під впливом невтомної режисерки станула на висоті свого завдання.

Строї підібрані й виконані після фотознімок із „Страстної Драми“ в Оберамергав — панями з 56-го Відділу. Треба з признанням ствердити, що всі щиро й жертвенно працювали, виконуючи доручення і вказівки режисерки, а теж голови Відділу А. Крохмалюк. Та не лиш пані, а й панове, чоловіки наших членок, старалися допомогти в багатьох справах, як п. Б. Середюк виказався тут надвичайно, помагаючи п-ні Ромі Гайда, студентці академії мистецтв і дав теж дуже багато свого оригінального сценічного знання. Світляні ефекти — заслуга п. Івана Сенькова, технічні полагодження п. В. Лазечка. Багато зрозуміння знайшли ми в нашого громадянства, у купців і підприємців, що дали свої оголошення до програмки, а вже великодушним жестом був дарунок у матеріалах на строї для артистів — пва І. Журківських і п. Б. Ухача. Це у великій мірі розв'язало важку фінансову проблему перед виставою.

Свято складалося з двох частин — концертної і драми „Одержима“ в 4-ох сценах.

Вже в першій відслоні було помітне сильне враження в глядачів. Це декорація сцени — на золотому і шафіровому фоні портрет Лесі Українки, побіч колумни, обведеної лавровим листям, перед портретом постумент із горючим полум'ям — далі з постументів спливали верба і шувар.

Реферат на тему „До еволюції творчості Лесі Українки“ виголосила Люба Маринюк. Добре опрацювання, модуляція голосу та й сама поява її в довгому чорному одязі зробили помітне враження.

Доня Демрей із глибоким чуттям відспівала пісні: „Не співайте мені“, муз. Січинського і „Горить моє серце“ Лопатинського.

Імпозантне враження зробили 4 живі малюнки з творів: „Лісова пісня“ (мавка: О. Сена, русалка: Р. Крохмалюк), „Боярина“ (Оксана: К. Дяків), „Віла Посестра“ (посестра: К. Ткачук), „Іфігенія в Тавриді“ (Іфігенія: Л. Григорчук). Прекрасні строї, вміло розложені постаті і виголошені ними найкращі думки з даних творів захоплювали публіку.

„І досі сниться“, муз. Садовського та „Думка“, муз. Степового, мило звучали в виконанні знаного співака-баритона, соліста хору „Тремита“, В. Барана. Оплески слухачів змусили його до наддатків. Фортепіановий супровід проф. Ірини Решетилович, яка ніколи не дорожить собою, де треба допомогти громаді, був як завжди мистецьки досконалий. Тому й часто чуємо її акомпаніємент чи сольові виконання. Перед самою виставою проф. Р. Бжеський дав докладно опрацьовану аналізу твору, вказуючи на маркантні духові моменти в ньому і так дав змогу слухачам краще його зрозуміти. Сценічний супровід перед кожною відслонною драми вела Лярісса Зубаль.

Цілість свята була на високому мистецькому рівні, за що 56-ий Відділ СУА дістав велике признання. Доказом цього є багато листів із проханям повторити цю імпрезу і дати її в інших містах.

Мирослава Зубаль
прес. референтка.

Комплет „Громадянки“ (5 чисел)
коштує 1 дол.

ЮТИКА, Н. Й.

Українська програма в американській школі

Доцінюючи як слід вагу інформації, Відділ з радістю прийняв запрошення РТА з Кемпбел Скул — дати півгодинну українську програму в їхній школі та запрошення від жін. організації Істерн Стар — виступити перед ними з українськими танками. Перший виступ відбувся 9. лютого за допомогою п-ні Зої Луценко. Учасниками програми були: танцювальна група у складі О. Лукашевич, Н. Герець, Н. Смолій та М. Процьків, вокальне тріо (Л. Волянська, Н. Герець, М. Бурак), сольоспів Л. Волянська та сольо-танок М. Мельник. До співу акомпанювали Христя Чорна і Маріянна Бурак на зміну. До успіху вечора причинився багато п. Михайло Луценко.

Другий виступ відбувся 20. лютого. Танцювальна група Юного СУМА, відома зі своїх гарних осягів, складалась із дітей: Л. Драгош, М. Сеньків, С. Коцинди, М. Мельника та І. Сеньків. Батьки п. С. Мельник і І. Коцинда супроводжали дітей на місце виступу. Орг. референтка п-ні М. Смолій вложила багато праці в підготовку цього виступу.

Л. В.

БАЛТИМОР, МД.

Із праці 59 Відділу СУА

Заходами 59 Відділу СУА та Студентського Гуртка, дня 20. березня 1960 р., о год. 5-тій по пол., у церковній залі відбулося свято Жінки-Героїні.

Започатковано його панахидами, що їх відправили о. В. Соловій у Куртис-Бею та о. П. Мельничук у місті.

О год. 5-тій по полудні парохіяльна зала вщерть наповнилася публікою, що прийшла віддати поклін героїзові української жінки. Свято відкрила голова п-ні В. Луців, коротко з'ясуючи значення свята героїв, що їх постаті золотими буквами вписані в історії нашого народу. Тепло привітала гостей і бесідницю п-ню Волод. Ценко, яка не жаліла труду і своєю приязністю та поміччю допомогла нам звеличати Свято.

Милозвучним голосом відспівала п-ні Оленка Лучишин американський гімн. Дві малі дівчинки, Ліда Сушко й Ірця Корж, зложили квіти на символічній могилі героїнь, під час деклямації п-ні Ірини Хархаліс „Поклін“. Слідував реферат п-ні В. Ценко, при-

свячений „Жінці на рідних землях“. Поетичний та глибоко опрацьований реферат був поставлений на високому рівні. Окремі цитати, вірші та звороти глибоко запали в душі слухачів.

З черги хор студенток під диригентурою п. директора Сенюти відспівав „Ви жертвою в бою“. Вірш „Помолимося“ Ю. Клена, ніжно деклямувала п-на Таня Михайлишин. Мала Іліяна Шав'як, учениця УМІ, чарувала публіку не тільки своєю грою, але й милою появою. Хор відспівав „Ви хотіли б спинитись“. Не дуже давно існує той хор, але завдяки праці дир. Сенюти і студенток, що мають дуже добрі голоси і є великими ентузіастками співу, стоїть на високому рівні. Треба ще сказати, що студентки, не зважаючи на те, що мають зайняття в школі, не жаліли труду й часу та швидко ходили на проби.

Інсценізація „Грішниця“ випала дуже гарно. П-ні А. Стельмах у ролі грішниця виявила свій небуденний талант. П-на Оленка Лучишин у правдивому строю черниці (скільки то треба було хитрощів і спириту його добути) виглядала так мило і природно, що захопила всю публіку. Ведуча п-на Оксана Писецька в стилевій сукні з 19. століття вив'язувалася з успіхом, хоч та роля може й не дуже вдячна.

На закінчення хор відспівав Гімн Союзу Українок, пані голова подякувала всім за поміч та присутність, а ціла зала відспівала український національний гімн.

Це про свято, а ще дещо про минуле. Наш Відділ співпрацює з місцевим Відділом УККА. Разом із УККА брав участь у Міжнародному Фестивалі в Гвін Оак Парку, при влаштуванні мистецької виставки, де поруч вишивок, кераміки й інших речей, були вміщені — з нагоди Мазепинського Року — чотири великі ляльки в бароковому стилі. Був там стрій гетьманський, роботи п-ні Марії Хома та п-ні Валентини Луців.

Восени відбувся вечір-зустріч із делегаткою СФУЖО п-нею др. Калюжною. Вона широко оповіла про життя українців та Організації Українських Жінок в Англії. Брала дуже активну участь у влаштуванні Дня Подяки зі „Самопоміччю“. Під час Різдвяних Свят членки ходили з колядою, в чому помагали нам студентки, за що ми їм дуже вдячні. У Святі 22. Січня та святі в честь Т. Шевченка наша секре-

(Докінчення на обгортці)

ВІТРАЖІ

Комічно жестикулюючи паяц виявляє свою крайню самітність. Нараз голос, як дзвін:

— Я сповню тобі три бажання. Чого хочеш?

Паяц лякається, падає на коліна, рачкує, підносить вгору білі, задовгі рукави, що закривають йому руки, і каже:

— Хай зорі оживуть.

Він дивиться вгору, закинувши голову далеко, штовхає пальцем у небо, зривається на ноги, підскакує і перекидається в повітрі.

— Сферичний танок, спектральні розети, комічна музика!

Прикладає долоні до губ, як трубку:

— Хай вітер виросте в Великий Шум, хай гора говорить!

Нараз стається щось несподіване. Довкола нас мусіла вже довше гудіти буря, якої я не чув. Вітер лопоче кущами, комета прошиває гай, і краплі дощу гасять грім, аж сичить.

Але паяц на своїй уявленій горі б'ється в груди і кричить:

— Великий Шум! Коріння над коронами! Розкришені скелі, як м'якушка для горобців! Але я можу ще висловити своє останнє бажання. Хай . . .

Тут вітер заткнув йому рот. Паяц хоче говорити, булькоче щось хрипло, мучиться, підносить безрукі рамена до неба, то до серця, нарешті падає, бездушний, на середині сцени. Немилосердний вітер зараз задирає завісу.

Я кидаюся рятувати паяца, але Ярина, усміхнена (неймовірно!), схвала його вже в валізу і завивається шальоновою хусткою.

— Ходім!

Ми біжимо через Кордобу під густим дощем, між двома рядами білених стін, причепурених глечиками з папороттю. Через портали з кованого заліза глипають на нас чисті атрії, виложені кахлями або випуклими камінцями, що аж віють свіжістю. Тут і там — ваза з кущем живих троянд, або дерево обвішане довгастими витринами.

Ярина мовчить. Великий Шум забрав їй мову. Ага! Тут і наша „пирхавка“, але де ключ до неї? Діти в порталах кажуть, що шофер у соборі.

Під біло-червоними арабесками Ярина покрила волосся, і квіти мантилі виглядають вишивані цеглястим. Хлоп'ячий хор співає якраз григоріянський „Introitus“, бо сьогодні неділя.

Ярина бере мене за руку і показує другою на бічний вівтар. А там, сухий, костистий, неначе святий з катакомб, якого вигребли і поставили правити Службу Богу, стоїть . . . Шардон! Його голос несеється пласко як голос еспанського дзвона, і ризи висять на ньому трохи так, як на вішаку, але обличчя зовсім згублене в молитві, і навіть коли обертається благословити вірних, які стоять довкола в нерівних групах — здається, що його розгублені очі протиначають земне і добачують якийсь новий вимір.

Тепер я пізнаю, що мені завжди нагадувало в ньому отця Атанасія.

Ми стоїмо, здивовані. Ярина плаче беззвучно і крутить на пальці свою обручку. Я не знаю, що болить більше: любов, чи безвихідність любови.

*

Здається, що коли пані Сабіна вичищує дім з одного демона — сім їх преться назад. Вона завжди, вертаючися з церкви, в лихому настрої. Хоч те добре, що не вішає собі на виріз коло шиї, що ділиться внизу як дві дїжки тіста, хреста, тільки агатового слона на щастя (бо вона забобонна), і мимохіть пригадується смерть нещасних тварин у трясовищі. Вона розм'яжджує новий Вавилон: наvertsає жінок, які одягаються в чоловічий одяг (тут Ільонка дістає голку в погляді), одружених, які шукають по світі пригод (це про Ярину), безбожників і апостатів. Ільонка запевняє з місця, що штани, які вона носить, таки справжня її власність, а не якогось мужчини, і пані Сабіна аж напухає з досади.

Шардон виглядає розсіяний, хитає головою до своїх думок, але Дримба сідає собі напроти докторової і починає тоном змовника:

— Я зовсім з вами згідний, добродійко. Так, так — кінчиться світ. Хтось там — святий Йосиф чи Іван Хреститель — писав, що коли жіночий слід стане подібний до козячого, тоді Страшний Суд — вже близько. Ну, а пригляньтесь до відтиску черевичка з високим підбиттям, чи воно не подобає на козячий слід. Ваш ні, очевидно. Вам радше, гм . . . Так, так — кара Господня ті легкодушні діви, апостати, чорнокнижники й душогиби! А такі найбільша кара — ті гроби побілені, як говорить Святе Письмо, які не добачують колоди у власному оці і витицькують ближньому кожному скалку. Що вони не роблять зі святині подружнього життя? Ярмарок, кажу вам, бо вони вірять властиво тільки у власну безпомилковість, а за плащиком моральних слів росте їх грішне сало в египетську піраміду, за якою годі доглянути яке духове ядро.

Це — зовсім несподіване у Дримби, який блиснув на закінчення своєї красномовности золотим зубом. Усі присутні виявляють йому прихильність у погледах і усмішках. Пані Сабіна розкриває рот, який застигає на хвилину мов у мертвої риби; потім, соплучи, мов який передпотопний іхтіосавр, зникає у своєму шатрі. Д-р Айнігер бере Дримбу на вино і говорить тепер завжди про нього „feiner Kerl“.

Ми вже доїхали до Севільї, і ціле товариство розходиться по місті: одні в собор, інші по екзотичній Еспанській площі або в Альказар. Виходжу з золотої залі і любююся зеленим світлом зі саду, яке пливе через вирізані залізні віконниці. Чи то Ярина перейшла? Ні, то тільки вітер колише помаранчу між листям. Повітря таке ласкаве, густе від пахошів міцного зілля і далеких вигуків ядерної мови.

Шукаю всюди Ярини, але знаходжу замість неї гарбузясту голову д-ра Айнігера між книжками бібліотеки і Ільонку, похилону як кривулку скрипкового ключа над партитурою; вона переписує якісь мадригали: перо малює на п'яти лінійках темносині знаки.

— Це — каторжна робота, дівчино! Вам треба б машинки до писання нот, де кожна черенка передавала б одну вартість ноти, павзи, або інший музичний символ. Вона мусіла б посуватися горизонтально і вертикально, так щоб ви могли нотувати акорди.

Д-р Айнігер цікавиться:

— Неже є такі машинки?

Кумедний доктор!

— Що з того, що нема, але могли б бути. Музичні видання мабуть дорогі, як Ільонка так висилоється.

Д-р Айнігер видивляється на мене. Я не люблю музейного й бібліотечного повітря, тому виходжу під сонце. Ярини ніде не найдеш. Аж ось Шардон кладе свою руку твердо на моє плече.

— Бо в добі ренесансу, Марку, люди були різьблені з усіх боків. Сьогодні мало хто грає, як Айнштайн, на скрипці і, як Швайцер на органі. Ми непересічні, якщо взагалі, то тільки в одному, і в тому одному нас перевищують інші. (Хто ще говорить про Лукасевича і його сенсаційну нафтову лампу?) Між єзуїтами найдете знаменитих, майже безіменних спеціалістів теоретичних наук, у медицині dokonується операцій, про які не то Парацельзій, але ні Кох, ні Пастер не мріяли, та якраз така спеціалізація, такий колективний розподіл праці, робить із людини свердло в широкому Божому світі. Хотілося б бачити її знов у трьох вимірах, і вірте: я особисто дав би їй навіть дозвіл на помилку.

Всі вже знають про Шардонове священицтво. Я почувую себе відкинутим від його довір'я, бо цілими роками ми листувалися з ним, деколи зустрічалися навіть у Лювені й у Парижі, але він ніколи не гозорив нічого про себе. Мені він завжди видавався емеритсом з пенсійкою, або чудаком-маркізом, що живе, як убогий поет, і займається славистикою, щоб життя не збрідло докраю. Я навіть не мав ніяких сумнівів брати від нього час до часу грошові додатки до своєї марної стипендії, бо знав, що якби він найшовся у потребі, я віддав би йому радо свою останню драхму. Хто знає цього Шардона? Може він такий надзвичайно стриманий, щоб не ділитися тим, що йому найдорожче?

Він відгадує мої думки:

— Слухайте, Марку. Дехто рятується в дивацтво. Я вам не бороню вважати Шардона, байдуже, чи він абé, чи ні, Ярининим паяцом. Я і так не повний священик. Кардинал хоче, щоб мої латані легені дихали еспанським повітрям. Я можу їхати ешеломом просто в кардиналовий палац, бо диваки мають по цілому світі приятелів, як знаєте. Але ви вибрали таку можливість, і вона, хоч не дуже ідеальна, дає мені змогу бути знов у якійсь . . . парафії.

— Ви ж не проповідуете, Шардоне, не моралізуєте і не наvertsаєте нікого з нас.

— Що ж ви! — обурюється Шардон. — Думаєте, що я — пані Сабіна?

Дивлюся на постать, як одягнений вішак, на бургякову хустку і полинялий парасоль.

— Ви зовсім не схожі на абé, Шардоне.

— Ет, молодий друже. Я знаю одного видатного композитора, який поважно радить хористам ковтнути метроном і komponує свої прекрасні твори при банальній радієвій музиці . . . Раджу вам не задивлятися на обкладинку.

Тепер чую в його голосі хрипіння і зусилля.

— Ну, і як поводитьеся еспанське повітря?

— Мені pomoже тільки Люрд.

— До цього треба віри.

Шардон гороіжиться.

— В мене вона є. А ви, молоді, звикли вважати її свого рода комфортом, що незвичайно простим способом розв'язує всякі гордійські вузли. Віра — то не вигідне міщанство. Ви ще не скоштували трагедії віри. А я вам скажу: християнство — це єдиний справді трагічний світогляд, мужній і безоглядний; ви ще про це колись довідаєтеся.

Ну, Бог з Шардоном!

Жука з Ільонкою вертаються пізно до шатер, бо їм прийшло на гадку оглядати ще андалузійські танки і самим потанцювати. Тут же за полотняною стіною розривають темнокрашений Яринин голос та Ільончині трелі:

— . . . Прийшов один, знаєте, і перекидував столики з шампанським, палив інших танцюристів цигаркою, пригорнув, як кліщами, та й почав шептати про гарячі зорі. Виявилось, що він — тореадор. Я кажу: „Сальон не arena“. А другий був собі грубенький, кругленький, як Санчо Панса, якраз мені по підборіддя. По званні — фриз'єр, себто: цирулик, ха, ха! Севільський цирулик!

— А Жука?

— Жука тільки придивлявся. Смішний. Каже, що почуваете себе завжди, як у театрі, але на актора не надається.

От і дізчата! Кроки глухнуть у піску, голоси мішаються з гаморами літньої ночі.

Але ось хтось закрадається в моє шатро. Циган, чи хто? Тут багато їх волочиться. Запираю віддих і намагаюсь розібрати в темряві. Д-р Айнігер! Він упився трохи. Сідає коло моїх ніг і починає хлипати.

— Докторе Вишня! Ви така здібна людина, гм. . . ви просто геній, або може в вас які особливі стосунки до міцних цього світу. Стільки ідей . . . Я, знаєте, гм. . . не маю ніяких маг'їчних знайомств, я їм не цікавий. Тому, знаєте, гм. . . я радше здійснюю чийсь ідей. Чи не хочете . . . продати мені свій патент на машинку до писання нот?

— Дарую вам його, докторе, добраніч.

— Ні, заждіть, не так. Напишіть мені, що дозволяєте даром використати вашу ідею і гм. . . підпишіть кров'ю.

— Що ви! Між лицарями нема посвідок; слово вистачає.

Я беру його за плече, але він не йде. Пригадає собі ще щось.

— Докторе Вишня, я хочу відкрити лік проти пістряка. З чого маю зробити гм. . . антибіотик?

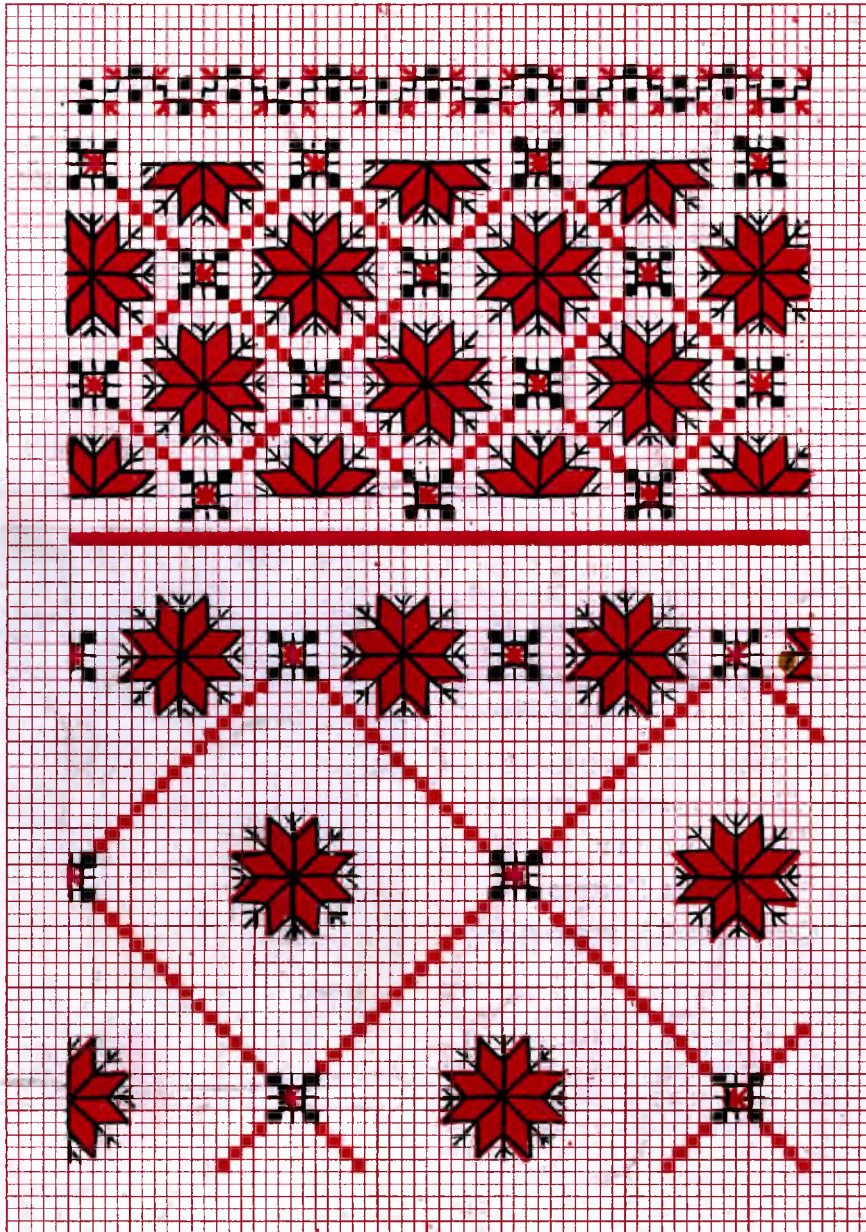
— Але ж докторе! Хіба я чорнокнижник?

Return to:
"OUR LIFE" Magazine
909 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.
RETURN POSTAGE GUARANTEED

УКРАЇНСЬКІ ВЗОРИ — Серія I., ст. 5. — UKRAINIAN DESIGNS

Взори з Київщини

Взір із рукава жіночої сорочки з околиць Звенигородки

Із збірки Людмилі Демиденко

ІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ

Золота Бджілка. Збірник „Нашим малятам“. Упорядкувала Марія Юркевич. Відбитка з Нашого Життя. Філадельфія 1959. Видав Союз Українок Америки. Ст. 32. Ціна 50 ц.

У цьому збірнику впорядниця збирала оповідання й віршики весняного й літнього циклу. Вони угруповані п. н. „Весна“, „Тарас Шевченко“, „Великдень“, „День Матері“ і „Літо“.

Малим читачам Нашого Життя цей матеріал відомий. Але зібраний переглядно він представляється тут по-новому. Тим більше, що співпрацювали кращі дитячі письменники й поети.

Книжечку ілюстрували Христиня Дохват і Христя Зелінська, а обгортку виконав Василь Дорошенко.

Іван Багрянний: ТЕЛЕФОН. Подарунок маленьким. Малюнки автора. Ст. 46.

Ця невелика жартівлива поема дає перегляд усіх тварин нашого лісу й південних країн. У легкій формі подані головні їх прикмети, як вони ввижаються нашій дівчорі. А милозвучний вірш дозволяє їх виголосити й запам'ятати.

У поемі, як і в ілюстраціях підкреслений момент руху. Це й висказує назва книжечки, оперта на модерному винаході.

Ілюстрації автора мають вираз і виконані в кількох кольорах. Книжечка видана чепурно й дбайливо. Л. Б.

Срібна Зірка

Збірник віршиків і оповідань
Упорядкувала Марія Юркевич
Відбитка з „Н. Ж.“

ЦІНА 50 Ц.

Замовляти в Централі СУА